

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK MÜZİĞİ ANABİLİM DALI

**DEVLET KONSERVATUVARI ÖĞRETİM ELEMANLARININ
KANUN EĞİTİM SÜRECİNİ DEĞERLENDİRMELERİNE
YÖNELİK MÜLAKAT ÇALIŞMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hıdır Safa TEKİN

Danışman

Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ

TOKAT – 2024

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ danışmanlığında hazırlamış olduğum “Devlet Konservatuarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

26/08/2024

Hıdır Safa TEKİN

JÜRİ KABUL VE ONAY

Hıdır Safa TEKİN tarafından hazırlanan “Devlet Konservatuvarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması” adlı tez çalışmasının savunma sınavı (26/08/2024) tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri**İmzası**

Üye (Başkan):

Üye :

Üye :

Üye :

Üye :

ONAY

...../...../.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

“Devlet Konservatuarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması” başlığı üzerine hazırladığım bu tezde, gösterdiği rehberlik ve desteği için derin minnettarlığımı ifade ederek, tezimin tamamlanma sürecine kadar vaktini ve emeğini esirgemeyen çok değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ’ a sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Eğitim-öğretim dönemi sürecinde ve akademik kariyerimde önemli bir dönüm noktası oluşturan, yol gösterici rehberlikleri ve destekleri benim için son derece değerli olan Sayın Prof. Dr. Serkan UMUZDAŞ ve Sayın Prof. Dr. Fikri SOYSAL’ a;

Tecrübeleri doğrultusunda çalışmamda öneri, katkı ve ışık tutan söylemleri ile desteğini esirgemeyen, maddi ve manevi her zaman yanımda olan çok değerli hocam Sayın Öğr. Gör. Kenan SAVAŞ ve Sayın Öğr. Gör. Burak KOÇER’ e;

Çalışmamın amacına ulaşmasında önemli yere sahip olan mülakat çalışmasına, kıymetli vakitlerini ayırarak desteklerini esirgemeyen öğretim elemanlarına teşekkürü bir borç bilirim.

26/08/2024

Hıdır Safa TEKİN

ÖZET

DEVLET KONSERVATUVARI ÖĞRETİM ELEMANLARININ KANUN EĞİTİM SÜRECİNİ DEĞERLENDİRMELERİNE YÖNELİK MÜLAKAT ÇALIŞMASI

TEKİN, Hıdır Safa

Yüksek Lisans, Türk Müziği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ

Ağustos 2024, 98 sayfa

Bu çalışma, Türkiye'deki devlet konservatuvarlarında kanun eğitimi alanında görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerini nitel araştırma yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, konservatuvarlardaki kanun derslerinin mevcut durumu betimlenerek, öğretim elemanlarının bakış açıları ve deneyimleri ile değerlendirilecektir. Araştırma, Türk müziği eğitimi alanında yapılan formal eğitimin kontrolünü sağlamak ve değerlendirmek için önemli veriler sunmayı hedeflemektedir. Çalışmanın odak noktası, betimsel araştırma modeli çerçevesinde yapılan tarama çalışmalarıyla belirlenen konservatuvarlardaki kanun eğitiminin mevcut durumunu açıklamaktır. Çalışma grubunu, Türkiye'deki devlet konservatuvarlarında görev yapan kadrolu kanun öğretim elemanları (N=14) oluşturmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmış ve frekans analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu çalışma, Türk müziği alanında verilen kanun eğitiminin mevcut durumu değerlendirilerek geleceğe dair program hedeflerinin oluşturulmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müfredat, Kanun Eğitimi, Mülakat, Konservatuvar, Öğretim Elemanı

ABSTRACT**INTERVIEW STUDY ON STATE CONSERVATORY LECTURERS'
EVALUATION OF KANUN EDUCATION PROCESS**

TEKİN, Hıdır Safa

Master's Thesis, Turkish Music Scientific

Advisor: Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ

August 2024, 98 pages

This study aims to examine the opinions of faculty members working in the field of zither education at state conservatories in Turkey through qualitative research methods. In this context, the current situation of kanun courses in conservatories will be described and evaluated with the perspectives and experiences of the faculty members. The research aims to provide important data to control and evaluate formal education in the field of Turkish music education. The focus of the study is to explain the current situation of kanun education in conservatories, determined by survey studies conducted within the framework of the descriptive research model. The study group consists of permanent kanun faculty members (N=14) working at state conservatories in Turkey. Data were collected through semi-structured interviews and analyzed using the frequency analysis method. This study aims to contribute to the creation of program goals for the future by evaluating the current situation of kanun education in the field of Turkish music.

Keywords: Curriculum, Kanun Education, Interview, Conservatory, Academic Staff

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
JÜRİ KABUL VE ONAY	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1
ARAŞTIRMANIN AMACI	3
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	3
SAYILTIAR	4
SINIRLILIKLAR	4
İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	4
BÖLÜM I: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	12
1. MÜZİK EĞİTİMİ	12
1.1. Çalgı Eğitimi	12
2. ÇALGI EĞİTİMİNDE KULLANILAN BAŞLICA YÖNTEMLER	14
2.1. Suziki Yöntemi	15
2.2. Kodaly Yöntemi	15
2.3. Dalcroze Yöntemi	15
2.4. Orff-Schulwerk Yöntemi	16
2.5. Carabo-Cone Yöntemi	17
2.6. Meşk (Usta – Çırak) Yöntemi	17
3. ÇALGI EĞİTİMİNDE MÜFREDAT	19
4. ÇALGI EĞİTİMİNDE METOT	20
5. TÜRK MÜZİĞİNDE ÇALGI VE EĞİTİMİ	21
5.1. Kanun Çalgısı	24
5.2. Kanun Eğitimi	24

BÖLÜM II: YÖNTEM	27
YÖNTEM	27
Araştırma Modeli	27
Çalışma Grubu	28
Veri Toplama Aracı	28
Verilerin Toplaması	29
Verilerin Analizi	29
BÖLÜM III: BULGULAR VE YORUM	30
1. Birinci Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular	30
2. İkinci Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular	32
3. Üçüncü Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular	35
4. Dördüncü Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular	38
5. Beşinci Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular	41
6. Altıncı Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular	45
BÖLÜM IV: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	50
1. Sonuç	50
2. Tartışma	51
3. Öneriler	54
KAYNAKÇA	56
EKLER	67
1. Ek: 1 Çalışma Grubunu Oluşturan Kurumlar	67
2. Ek: 2 Katılımcıların Demografik Veri Formu	68
3. Ek: 3 Mülakat Soruları	69
4. Ek: 4 Etik Kurul Kararları	70
5. Ek: 5 Benzerlik Raporu	86
6. Ek: 6 Özgeçmiş	87

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa
Tablo 1. Kurumunuzda Verdiğiniz Kanun Eğitiminin Hedefi Nedir Sorusuna İlişkin Bulgular _____	30
Tablo 2. Vermekte Olduğunuz Kanun Eğitiminin Hedefiyle İçeriği Uyumu Konusunda Neler Düşünüyorsunuz Sorusuna İlişkin Bulgular _____	32
Tablo 3. Kanun Eğitiminde Kullandığımız Müfredat Nasıl Belirlenmektedir Sorusuna İlişkin Bulgular	35
Tablo 4 Kanun eğitimi sürecinde öğretim programını uygulamakta sorunlarla karşılaştınız mı? Bunları nasıl çözmektesiniz Sorusuna İlişkin Bulgular_____	38
Tablo 5 Üniversiteler Bölüm Bazında Akredite Olma Çalışmaları Yürütmekte. Sizin Kanun Çalgı Eğitiminde Standartlaşma Hakkındaki Görüşleriniz Nedir Sorusua İlişkin Bulgular _____	41
Tablo 6 Mesleki kanun eğitimi alan öğrenci yeni özellikler ve üstünlükler kazanabilmek üzere neleri yapmaya ihtiyaç duyabilir? Eğitim programı ve ortamı sizce bu ihtiyaçları karşılamakta mıdır? Uygulanabilir önerileriniz var mıdır? Sorusuna İlişkin Bulgular_____	45

KISALTMALAR

A.B.D: Anabilim Dalı

Akt.: Aktaran

Doç.: Doçent

Dr.: Doktor

İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof.: Profesör

YÖK: Yükseköğretim Kurumu

Yy.: Yüzyıllar

GİRİŞ

Eğitim sistemleri, yenilik ihtiyacıyla kurulur ve sürdürülürse başarıya ulaşabilir. Sanat eğitimi de yaratıcı bir alan olarak, sürekli gelişmeleri takip etmeyi gerekli kılar. Alandaki literatür, gelişmeleri takip etme bağlamında katkı sunar. Sanat eğitimi, kültürel mirasımızın korunması, yeni nesillere aktarılması ve sanatsal yeteneklerin geliştirilmesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Devlet Konservatuvarları, farklı sanat alanlarında bireylere mesleki eğitim sağlayan kurumlardır. Devlet Konservatuvarlarında görev yapan öğretim elemanları; öğrencilerin müzik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesiyle birlikte, sanatçı olarak yetiştirilmeleri amacını üstlenmektedir.

Konservatuvarlarda, öğretim elemanları tarafından yürütölen müzik eğitiminin ana aracı çalgıdır. Çalgı eğitimiyle, öğrencilerin müzikal bilgi birikimlerinin geliştirilmesi ve çalgı icrası yoluyla müziği sunmaları hedeflenmektedir (Özen, 2004). Mesleki müzik eğitimi veren kurumların müfredatında bireysel çalgı dersleri önemli bir yere sahiptir (Avcıoğlu, 2019). Bu kurumlarda kanun eğitimi de yer almaktadır (Doğruöz, 2017). Türk müziği içerisinde kanunun yaygın bir şekilde kullanıldığını ve öğrenciler tarafından ilgi gördüğünü belirttiği çalışmada, günümüzde hem halk müziğinde hem de batı müziği içerisinde rol aldığını ve önemli bir çalgı olduğunu, piyano gibi, eşlik enstrümanlarından biri olarak piyanoya da benzediği aktarılmaktadır (Savaş, 2018).

Çilden (2003) çalgı eğitiminin yapısına ilişkin; eğitimci, öğrenci ve öğretim programı olmak üzere üç temel unsurdan söz etmekte ve bu unsurlardan en önemlisinin eğitimci olduğunu aktarmaktadır. Somakçı (2005), çalgı öğretim elemanlarının sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri, bireysel gelişimleri ve dersler için araştırmalar yaparak, yeniliklere açık olmaları gerektiğini ifade etmektedir. Farklı bir çalışmada yine Somakçı (2002) bir diğer çalışmada, kanun öğretiminde ilkelerin, hedef ve hedef davranışların belirlenerek sistematik bir program hazırlanması gerektiğini, öğretim elemanlarının bir araya gelerek çeşitli program ve yöntemler geliştirmeleri önerilerinde bulunmaktadır.

Öğretim sürecinde kullanılan farklı metotlarla, öğrencilerin öğrenme süreci farklılaşabilmektedir. Bu durum, öğretimin standartlaştırılması açısından gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya çıkaran nedenlerden biridir.

Savaş (2016)'ın ilgili çalışma bulguları, ülkemizde kanun sazının icra alanları klasik Türk müziği ile sınırlı kalmayıp farklı müzik türlerinde kullanılması ve bu enstrümanın Cumhuriyet öncesi dönemde de varlığını sürdürmesi göz önüne alındığında, kanun eğitimi alanında yapılan çalışmaların sistemli bir yaklaşımla yürütülmediği ve düzensiz olduğu yönündedir. Bu durum, kanun eğitiminde kullanılan yöntemlerin ortak bir çerçeve içinde standardize edilmesinin önem taşıyabileceğini göstermiştir.

Müzik eğitimi kurumlarında belirli eğitim yöntemleri uygulamasına rağmen, bu yöntemlerin sistematik bir yapıya sahip olmadığını belirtmiştir (Aksungur, 2010). Somakçı (2000)'nin bulguları; kanun öğretiminde önemli eksikliklerle karşılaşıldığını göstermiştir. Bu eksikliklerin; kaynakların yetersizliği, kullanılan yöntemlerin yetersizliği, eğitim programlarının eksiklikleri ve sistematik bir yaklaşımın olmaması gibi konular ile ortaya çıkmıştır. Savaş (2018), bu konuya ilişkin; her kanun eğitimcisinin benimsediği eğitim yöntemi ve metodunun, her öğrenci üzerinde farklı etkileri olabileceği ve farklı gelişim sonuçlarını ortaya çıkarabileceğini bildirmiştir. Karakaş (2019) eğitim programına yönelik yaptığı çalışmada, çalışmayı yürüttüğü katılımcılardan elde ettiği bulgular doğrultusunda yayımlanacak kanun materyallerinde, düzeyli bir müfredat ve repertuarın sistemli bir şekilde oluşturulması gerektiği sonucuna ulaştığı ifade edilmektedir. Bu bağlamda, mevcut müfredatların üniversitelerin kendi birimleri tarafından hazırlanmasına rağmen, bu tür çalışmaların yükseköğretim kurumlarını kapsayan ortak bir yaklaşımla geliştirilmesinin faydalı olabileceğini vurgulamaktadır (Alkaç ve Kaya, 2017). Çalgı eğitimi müfredat çalışmalarının incelenmesi sonucunda, eğitimcilerin kendi inisiyatifleri doğrultusunda müfredatlarını belirlediği anlaşılmaktadır.

Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin, müzik alanında nitelikli, donanımlı olmaları ve mesleklerinin amacına uygun becerileri edinmeleri beklenmektedir (Soykunt,

Kırca ve Önder, 2023). Genel eğitimdeki sistemleşme, süreç ilerledikçe sanat eğitiminde de hedeflenmiştir (Ünver, 2016).

Devlet Konservatuvarları ve müzik öğretmenliği anabilim dalları, öğrencileri ortak hedefler doğrultusunda yetiştirilmesinin önemli olduğunu, çalgı eğitimcilerinin performans düzeylerindeki farklılıklar doğal karşılanarak, eğitimci olarak sergiledikleri yaklaşım ve tutumlar arasında büyük farklılıkların olmaması gerektiği aktarılmaktadır (Özmenteş ve Özmenteş, 2009). Nitekim uygulama alanı geniş ve uzun bir geçmişe sahip olan kanun çalgısının çeşitli kurumlarda eğitimi verilirken, metotların ve araştırmaların düzenli olarak derlenememesi sebebiyle, eğitim ve öğretiminde sorunlar yaşanmaktadır. Yeterince geliştirilememiş ve spesifik bir temele konumlanmamış olan kanun eğitiminin istenen seviyede ve yeterlilikle sürdürülemediği ifade edilmektedir (Karakaş, 2019). Nitelikli bir yükseköğretim sistemi içinde kalite olgusu kritiktir. Bu bağlamda kapsamlı ve kaliteli hizmetler sunarak bu hizmetleri sürekli geliştirmeli, hedeflere ulaşmak için mevcut durumun belirlenerek, geleceğe dair hedeflerin oluşturulması doğrultusunda beklentilerin ölçülmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Bayrak, 2007).

Bu bağlamda; “Devlet konservatuvarlarında kanun eğitimini yürütmekte olan öğretim elemanlarının, güncel lisans kanun eğitimi hakkında görüşleri nelerdir?” sorusu bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Devlet konservatuvarlarında Türk müziği alanında yürütülen kanun dersinin mevcut durumunun betimlenerek, kanun eğitimcilerinin görüşlerine göre incelenmesi hedeflenmiştir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma, literatür bulgularından ihtiyaçla yapılmıştır. Akademik alanlarda, Türk müziği çalgı eğitim ve öğretimlerinin durum araştırılmaları göz ardı edilmiş olduğu,

devlet konservatuvarlarında önemli yere sahip olan çalgı eğitim ve öğretiminin niteliğinin artırılması bu durumda olumlu sonuçlar sunacağı (Göksu, 2014) ve kanun eğitim yöntemlerinin ve araştırmalarının sistematik bir şekilde bir araya getirilmediği ifade edilmektedir (Karakas, 2019). Bu tür çalışmaların belirli aralıklarla sistematik olarak gerçekleştirilmesinin gereği vurgulanmıştır (Geboloğlu, 2020).

Çalışmanın, Türk müziğine yönelik formal eğitimin kontrolü, değerlendirilmesine yönelik veriler ve bulgular sağlayacağı düşünülmektedir. Mesleki olarak Türk Müziği eğitimi yapılan bu kurumlardaki eğitim paydaşı olarak öğretim elemanlarının görüşleri, bakış açıları ve deneyimleri oldukça önemsenmektedir. Veriler, eğitimin güncel durumunu ortaya koyarak sistemin kontrolünü sağlamaya kaynaklık edecektir.

SAYILTILAR

Bu araştırmanın evrenini oluşturan öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin gerçek durumu aktaracağı varsayılmıştır.

SINIRLILIKLAR

Devlet konservatuvarlarında Türk müziği alanında Kanun eğitimini yürütmekte olan kadrolu öğretim elemanlarının görüşme sorularına verdikleri yanıtlarla sınırlıdır.

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Somakçı (2000) çalışmasında; mesleki müzik eğitimi verilen yükseköğretim kurumlarında, başlangıç düzeyindeki kanun öğretim yöntemine yönelik bir çalışma sunmuştur. Kanunun tarihçesi, yapısal özellikleri, tutuş ve icra teknikleri, müzik öğelerinin öğretilmesi, başlangıç sesi, süreler, ölçüler, oktavlar ve seslerle ilgili aşamaları açıklamış; hedef davranışlar ve örnek eserlerle birlikte sunulmuştur.

Toksoy (2006) çalışmasında; kanun eğitiminde uygulanan icra teknikleri ve süslemeleri, geleneksel ve modern olarak iki başlık altında incelenmiş, bu alanda etüt

çalışmaları konusunda eksiklikler tespit edilerek, etüt besteleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Modern icra başlığı altında ele alınan alt başlıklarda, yalnızca konservatuvar müfredatlarında yer alan ve en çok tercih edilenler önemsenerek etütler oluşturulmuştur. Bu etütler, Türk müziği makam ve formlarından faydalanılarak, melodik yapıları zengin tutulmaya, küçük konserlerde de çalınmaya uygun olması hedeflenmiştir. Teknik ve melodik etütlerin bestelenmesi ile kanun eğitim programına fayda sağlanmıştır.

Aksungur (2010) çalışmasında; Türk müziği eğitimi veren kurumlarda kanun çalgısı öğrenimine yönelik, kanun eğitimi etütleri ve icra teknikleri konularında ders notları sunmak amacıyla, kanun sazının tarihsel gelişimini, fiziksel yapısını, icra sürecinde kullanılan araç-gereçleri, icranın genel durumunu, tarihsel süreç içinde öne çıkan kanun icracılarını ve öğretim tekniklerini incelenmiştir. Çalışmada, konservatuvarların Türk müziği eğitimi sunan bölümlerindeki kanun dersleri incelenerek, yeni öğretim tekniğinin kullanılabilirliği sorgulanmıştır. Küçük, birinci derece ve ikinci derece ıskalalarla çalışmalar kapsamında 120 adet etüt yazılmış, bazı etütler öğrenci grupları üzerinde uygulanarak olumlu sonuçlar elde edilmiştir.

Kahyaoğlu (2011)'nin çalışmasında; kanun eğitiminde Türk müziği saz eseri formlarının uygulanması dikkate alınarak, ilgili eserlerin icra teknikleri ve öğretim modüllerine etkisi belirlenip bu tespitler doğrultusunda kanun eğitimi için materyal ve yöntemler için çeşitli stratejiler oluşturulması hedeflenmiştir. Peşrev, saz semaisi, oyun havası, longa ve sirto formları çerçevesinde 64 eser analiz edilmiştir. Bu bağlamda; kanun eğitiminde kullanılan materyaller arasında saz semaisi formunun önemli bir yer tuttuğu belirtilmiştir. İncelenen formlarda kullanılan icra tekniklerinin, batı müziği notasyonundaki gibi belirli sembollerle gösterilmekte olduğu ve uygulaması genellikle icracının yorumlarına bağlı olarak şekillendiği ifade edilmektedir. Türk müziği notasyonunda sembol ve terminoloji sorunun hala çözüme kavuşmamış olduğu belirtilmiş, son dönem bestekarlarının bu soruna dikkat ederek saz eserlerinde daha belirgin bir şekilde kullandıkları belirtilmiştir.

Savaş (2016) çalışmasında; mesleki müzik eğitimi veren devlet konservatuvarlarındaki kanun eğitiminin içeriğini ve yöntemlerini inceleyerek, ortaya çıkan sorunları belirlemeyi, mevcut sorunlara çözüm önerileri sunmayı ve bu şekilde kanun eğitiminin geliştirilmesine katkı sağlamayı hedeflemiştir. İçerik ve yöntemlere ilişkin, öğretim elemanlarının görüşlerine danışılarak, araştırmadaki kurumların da karşılaştırmalı analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda; öğretim elemanlarının hem ortak hem farklı görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Başlangıç düzeyi kanun öğrencilerine standart bir öğretim metodolojisi uygulanmadığı, öğrencilerin genellikle çargâh makamı ile çalışmaya başladığı, başlangıç seviyesindeki öğrenciler için basit yöntemler tercih ederken, öğretilecek eserlerde arıza bulunmaması gerektiği ve yeni başlayan öğrenciler için, perdelerin yerini belirlemek üzere bolâhenk akort ile başlanılmasının uygun olabileceği sonucu ortaya konmuştur. Çoğunlukla perdelerde hakimiyetin yitirilmesi sorununun ortaya çıkması, metronom bozukluklarına neden olabileceği belirtilmiş; öğrencilerin eseri nota aracılığıyla ezberlemesi ise ilerleyen aşamalarda nüanslar eklemelerini kolaylaştıracağı ifade edilmiştir. Son olarak, öğretim elemanları arasında ders saatleri konusunda fikir ayrılıkları olduğu ifade edilmiştir.

Doğruöz (2017) çalışmasında; müzik öğretmenliği lisans programına ilişkin YÖK tarafından yayınlanan ders programlarında “Bireysel Çalgı” ve “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” başlıkları altında kanun çalgısının yer almadığı gözlemlenmiştir. Kanun çalgısının müzik öğretmenliği programlarına entegrasyonu, icra özellikleri ve standartlaştırma konularını ele alınmaktadır. YÖK’ün ders programları içeriğine kanun çalgısının eklenerek düzenlenmesi, çalışmada ele alınan müzik eğitimi ABD. Tarafından sürdürülen kanun eğitiminin daha yaygınlaştırılmasına ve müzik eğitimi alanlarına kanun öğretmenlerinin temin edilmesine olanak sağlayacak olma durumu, öğrencilerin kanun çalgısına yönlendirilmesi bakımından önem taşıyacağı belirtilmektedir. İki üniversitenin kanun çalgısı özelinde “Bireysel Çalgı” ve “Bireysel Çalgı ve Öğretimi” ders içeriklerinin karşılaştırılmasından hareketle standartlık durumlarını incelemiş olduğu görülmüştür.

Erdoğan (2019) çalışmasında; kanun öğrencilerinin teknik gelişimini saptamak, kanun öğretim elemanlarının kullandığı yöntem ve tekniklerin öğrenciler tarafından kullanım durumunu tespit etmeye çalışmış, kanun eğitimi alan öğrencilerin kanun icra teknikleri çerçevesinde genel yetkinlikleri kullanma seviyelerinin ortalama olarak iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin Nüans kullanımı orta düzeyde iken, fiske tekniğini kullanımında daha başarılı oldukları anlaşılmıştır.

Kaliver (2018) çalışmasında; Türkiye'deki mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak Türk müziği çalgı öğretiminde kullanılan yöntemleri ve mevcut durumu belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, başlangıç düzeyinde çalgı öğretiminde öncelikli olarak duruş-tutuş bilgisi, çalgı bilgisi ve teknik bilgilerin verildiği, orta düzeyde ise teknik bilgiler, entonasyon, eser icrası ve makam bilgisinin önem kazandığı belirlenmiştir. İleri düzeyde ise eser icrası, taksim becerisi, makam bilgisi ve teknik bilgilerin öne çıktığı görülmüştür. Her düzeyde yazılı etüt ve egzersizlerin kullanıldığı, teknik çalışmalara ağırlık verildiği ve teknik çalışmaların eserlerin yanı sıra etütler üzerinde de yapıldığı saptanmıştır. Başlangıç ve orta düzeyde metotların kullanıldığı ancak ileri düzeyde kullanılmadığı belirlenmiştir. Çalgı eğitimcilerinin genellikle meşk yöntemiyle öğretim yaptığı, bu yöntemin en çok ileri düzeyde ve orta düzeyde kullanıldığı, ancak yazılı materyal kullanılmadığı sonucuna varılmıştır. İncelenen metotlar çerçevesinde, kanun sazı için Mutlu'ya ait kanun metodunun başlangıç düzeyinde kullanılabileceği sonucuna ulaştığı görülmüştür.

Avcı (2019) çalışmasında; Türkiye'deki Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerindeki kanun dersi öğretim programının uygulanmasına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerini alarak kanun eğitiminin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda; kanun derslerinde öğretmenlerin çok sayıda öğrenciye zaman ayıramamaları, öğrencilerin teknik çalışmalarda zorlanmalarına neden olduğunu, kanun çalgısının yüksek maliyeti ve öğretim programının yetersizliği öğretmenleri zorladığı ifade edilmiştir. Kanun dersi için öğrencilere çalışma planı

oluşturulması ve düzenli olarak bu çalışmaların gözlemlenmesi gerekliliğiyle beraber, öğretmenlerin, daha fazla seminer ve çalıştay düzenlenmesi, ders saatlerinin artırılması, öğrenciler için çalışma grupları oluşturulması, dinletiler yapılması ve öğrencilerin sahne deneyimi kazanmaları gerektiği önerileri yer almaktadır.

Eryiğit (2019) çalışmasında; lisans seviyesindeki kanun eğitiminin teknik ve çalışma yöntemlerine ilişkin problemlerin tespit edilmesi ve bu problemlere çözüm önerisi sunarak, eğitim ve öğretim sürecinde karşılaşılan problemlerin belirlenip ortaya konulmasını amaçlamaktadır. Kanun eğitiminde öğrencilerin sol elde teknik zorluklar yaşadığını, eğitimcilerin öğrencilere teknik kazanımları aktarırken yeterli örnek sunduğu, müzikal alışverişin sağlandığı ve önemli noktaların aktarıldığı, Türk müziği derslerinin kanun eğitiminde faydalı olduğu, teorik ve uygulamalı bilgilerin kullanıldığı ve aktarıldığı, farklı kurumlar arasında belirgin farklılıklar olmamakla birlikte, GSF öğrencilerinin tekniği daha olumlu şekilde uyguladığı, çalgının pahalı ve taşınması güç olmasından öğrencilerin pratik yapma konusunda sorun yaşadığı, yaygın olarak kullanılan yöntemlerin etüt çalışmaları ve şahıs metotları olduğu, ortak bir eğitim metodu bulunmadığı ve bu durumun eğitim sürecinde karmaşıklığa sebep olabileceği, öğrencilerin isteksiz olmasının sebebinin sıkıcı etüt çalışmaları ve ilgi çekici olmayan repertuar olduğunu ve nazariyat bilgisinin eğitimin ön hazırlığı açısından önemli olduğu sonuçları tespit edilmiştir.

Karakaş (2019) çalışmasında; Cumhuriyet tarihinden günümüze yayımlanarak kanun öğretiminde kullanılan metot ve kaynakların uzman görüşler doğrultusunda eksikliklerini belirlemeyi, değerlendirmeyi ve öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda; uzmanların çoğunluğu, mevcut kaynakların alanın ihtiyaçlarını kısmen karşıladığını, eksiklikler olduğunu, teknik farklılıkların olduğunu ve bu durumun geçmişte yazılı kaynaklarla değil, usta-çırak ilişkisiyle yürütülmesinden kaynaklandığına, makamsal bilgi, mandal kullanımı, akort, transpoze, teknik bilgiler gibi konularda eksiklikler olduğunu, uzmanların inceledikleri metotlarda ortak bir öğretim dilinin oluşturulmadığını ve ileri düzey tekniklerin yeterince ele alınmadığını, görsel ve işitsel

unsurların (DVD-CD) kanun metotlarına dahil edilmesini, müfredat ve repertuvar oluşturulmasını, egzersizlerde metronom kullanımını ve dünya müziği örneklerine yer verilmesini önerildiği vurgulanmaktadır.

Çelebi (2021) çalışmasında; Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dallarında sürdürülen bireysel kanun eğitimi dersinin içeriği ve yöntemlerini inceleyerek, mevcut sorunların belirlenmesi, öğretim elemanlarının görüşlerinin değerlendirilmesi ve öneriler sunulurken kanun eğitimi dersinin geliştirilmesine katkı sağlanmasını hedeflemiştir. Bu bağlamda; öğretim elemanları, bireysel kanun eğitimi dersinin süresinin yetersiz olduğunu ve haftalık en az iki saate çıkarılması gerektiğini önermişlerdir. Ayrıca, öğrencilere belirli bir öğretim yöntemi uygulanmadığı ve kullanılacak kaynakların yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Etüt-egzersizin önemi vurgulanırken, kanun sazının yüksek maliyeti ve ders programının yoğunluğu gibi sorunların öne çıktığı belirlenmiştir. Konserlerin öğrencilerin motivasyonunu artırdığı, ancak öğrencilerin dört yıl boyunca farklı formlar üzerinde çalıştığı ve bazı eksikliklerin olduğu tespit edilmiştir. Öğretim elemanları, öğrencilerin moral ve motivasyonunun başarılarını etkileyen önemli faktörler olduğunu vurgulamaktadırlar. Son olarak, öğrencilerin aldığı eğitimin öğretmenlik görevinde yeterli olacağına dair ortak bir görüş olduğu belirtilmiştir.

Yakımlar (2023) çalışmasında, Güzel Sanatlar Liseleri'nde görev yapan, alan uzmanları ve kanun eğitimcileri katılımıyla, Güzel Sanatlar Liseleri'nde kullanılan Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programı incelenerek, belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda bir taslak öğretim programı önerisi hazırlanması hedeflenmiştir. Bu bağlamda; Taslak öğretim programı önerisi ve mevcut sorunların çözümüne ilişkin yapılan incelemeler sonucunda olumlu sonuçlar elde edildiği ifade edilmektedir. Deney grubu öğrencilerinin mızrap kombinasyonları, süsleme teknikleri, mandal kullanımı, parmak ve makam-usul eğitimlerinde kontrol grubuna göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Bu verilere dayanarak, önerilen taslak öğretim programının etkili ve işlevsel bir kanun eğitimini gerçekleştirmede başarılı olduğu sonucuna varıldığı vurgulanmaktadır.

Göktaş (2023) çalışmasında, Türk müziği ve kanun arasında yeni perspektifler kazandırmayı amaçlayarak, kanun icracılarının geleneksel ve evrensel müzik dillerine hakim olmalarını, kanun eğitiminde kullanılan kaynaklar incelenerek eksikliklerin giderilmesine yönelik bir eğitim modeli oluşturulduğu, öğretiminin, aşamalı ilkelerle ele alınmış bir eğitim süreci planlanması ve icrada doğal reflekslerin şartlı reflekslere dönüştürülmesi süreci de çalışmanın amaçlarını kapsamaktadır. Bu bağlamda; çalışmada başlangıç seviyesindeki kanun eğitimi için mevcut kaynakların yetersizlikleri belirlenmiş ve yeni bir eğitim modeli önerildiği ifade edilmektedir. İncelenen metotlar, başlangıç seviyesindeki mızrap hareketlerinin, el kullanımının ve nota değerlerinin eksik olduğunu gösterdiği ifade edilmektedir. Sağ ve sol elin bölgesel konumlanması, evrensel notasyon uygulamaları, çok sesli nota yazımı ve ses üretme teknikleri gibi konularda da eksiklikler tespit edilmiş, çalışma yeni model, aşamalı öğretim ilkelerine dayanarak mızrap ve parmak kullanımı, ses üretimi ve nota yerleri hakkında kapsamlı bilgi ve etütler içermektedir. İcracıların evrensel nota yazım kurallarıyla ilişkili olması ve mesleki müzik eğitimi kurumlarında kanun eğitiminin, Türk müziği ve Türkiye'deki diğer müziklerin nota yazım kurallarıyla desteklenmesi gerektiği vurgulamaktadır.

İncelenen çalışmalar bağlamında özetle; Somakçı (2000) başlangıç düzeyindeki kanun öğretim yöntemlerini, kanunun yapısı, icra teknikleri ve müzik öğelerinin öğretimini içeren bir çalışma sunduğu; Toksoy (2006), kanun eğitiminde icra tekniklerini incelemiş, geleneksel ve modern teknikler üzerinde durarak etüt çalışmaları gerçekleştirdiği; Aksungur (2010), kanun eğitiminde kullanılan etütler ve icra teknikleri üzerine detaylı bir çalışma sunduğu; Kahyaoğlu (2011), Türk müziği saz eseri formlarının kanun eğitimine etkisini değerlendirerek materyal ve yöntemler için stratejiler geliştirdiği; Savaş (2016), devlet konservatuvarlarında kanun eğitiminin içeriğini ve yöntemlerini inceleyerek sorunları ve çözüm önerilerini ele aldı; Doğruöz (2017), müzik öğretmenliği programlarına kanun çalgısının entegrasyonunu ve standartlaştırma konularını ele aldı; Erdoğan (2019), kanun öğrencilerinin teknik gelişimini ve öğretim yöntemlerinin etkinliğini incelediği; Kaliver (2018), Türk müziği çalgı öğretiminde kullanılan yöntemleri ve mevcut durumu belirlemiş, öğretim elemanlarının

uygulamalarını analiz ettiği; Avcı (2019), Güzel Sanatlar Liseleri'nde kanun dersi ğretim programının değerlendirilmesi ve ğretmen-ğrenci görüşlerini ele alarak geliştirme nerileri sunduğu; Eryiğit (2019), lisans seviyesindeki kanun eğitimindeki problemleri tespit ederek çözüm nerileri sunduğu; Karakaş (2019), mevcut kanun ğretim metotlarının eksikliklerini belirleyerek geliştirme nerileri sunduğu; elebi (2021), Güzel Sanatlar Liseleri'nde kullanılan kanun ğretim programının değerlendirilmesi ve yeni bir ğretim programı nerisi sunduğu; Göktaş (2023), kanun eğitiminde eksiklikleri belirleyerek yeni bir eğitim model nerisi sunduğu gözlemlenmiştir.

BÖLÜM I: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1. MÜZİK EĞİTİMİ

Bireyleri ve toplumları değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmenin en etkili süreci olan eğitim, bilim, sanat ve teknik olmak üzere üç genel konu alanını belirli bir düzen içinde gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır (Kalıver, 2018). Eğitimin müzik boyutu ise genellikle ses ve işitsel özelliklere odaklı bir sanat eğitimi oluşturularak, müzikal davranış kazandırma, değiştirme ve geliştirme süreçlerini, belirlenen amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yaklaşımla benimsemektedir. (Lehimler ve Kalıver, 2019).

Müzik eğitimi, öğrencinin müziksel algılama yeteneğini çeşitlendirmeli, tek yanlı müzik alışkanlıklarından kurtararak öğrenciyi müziğin tını özellikleri, yapıtaşları, kuruluş biçimleri ve etki alanlarına yönlendirmeli; aynı zamanda öğrenciyi müzikle ilgili bilinçlilik ve eleştirme gücü kazandırmalı, bireysel müzik yeteneklerini geliştirmeli ve farklı müzik türlerine etkin katılımını teşvik etmelidir (Uçan, 1997; akt. Konakçı, 2010).

Mesleki akademik sanat eğitimi, sanatın belirli bir bütünü veya dalını seçmek isteyen ve gereken düzeyde yetenekli olan kişilere yönelik olarak, o sanat dalının gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan, 1995).

Müziği meslek olarak seçmeyi arzulayan bireylere, profesyonel düzeyde müzikle ilgili uygulamalı ve teorik bilgi ile beceriler kazandırmayı hedeflemektedir (Dursun, 2022). Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda bireysel çalgı eğitimi dersleri, öğrencilerin mesleki ve kişisel gelişimleri açısından da ayrı bir öneme sahip olduğu söylenebilir (Avcıoğlu ve Şen, 2020).

1.1. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin uygulamaya yönelik bölümüdür. Bu eğitim, fiziksel becerilerin müzik teorisiyle birleştirilerek yorumlanmasını içerir. İnsanlar

özellikle gençlik dönemlerinde çalgı çalmayı deneyimlemek isterler. Çalgı çalma, müziğin icrasında önemli bir araç olarak kabul edilir ve bireyin motor becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Bilişsel, duyuşsal ve motor becerilerin gelişiminde çalgı çalmanın önemi büyüktür. Dolayısıyla, müzik yapmayı seven herkes için çalgı eğitimi önemli bir deneyim olduğu ifade edilmektedir (Konakcı, 2010). Çalgı eğitimin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için güçlü bir programlamaya sahip olmalı ve bu programın, bireyin çocukluk döneminden başlayarak uzun bir süre boyunca uzman denetiminde disiplinli ve sistematik bir şekilde uygulanması gerekmektedir (Karabulut, 2009). Öğrencilerin çalgı seçimleri ve eğitimleri; ailelerinin müzikle ilgilenen üyelerinin varlığı, bu üyelerin icra ettiği müzik türü, öğrencilerin eğitim seviyeleri, ailelerinin maddi kaynakları, yaşadıkları bölgedeki müzik etkinliklerinin yoğunluğu ve toplumun müzik kültürü gibi faktörlerden de etkilenmektedir (Dal, 2019).

Türkiye'de çalgı eğitimi, konservatuvarlar, üniversitelerin güzel sanatlar eğitimi bölümleri, müzik öğretmenliği anabilim dalları, güzel sanatlar liseleri, müzik dershaneleri, özel dersler vb. kurumlar aracılığıyla sunulmaktadır (Topalak, 2013). Bütünsel bir eğitim süreci olarak tanımlan ve özellikle mesleki müzik eğitiminin önemli bir unsuru olarak kabul edilen çalgı eğitimi, bu kurumlarda özel bir ders olarak sunularak, belirlenen hedeflere uygun olarak, çeşitli programlar ve kapsamlar doğrultusunda gerçekleştirilmektedir (Konakcı, 2010).

Çalgı eğitiminin temel hedefi, öğrencinin müzikal duyarlılığının gelişmesini sağlayabilmek olup, eğitimcinin amacı, araç niteliğinde olan çalgıyı kullanarak öğrencilere müziği sevdirmek ve öğrencilerin bu faaliyetten zevk almasına katkıda bulunmak olmalıdır (Uslu, 1998). Bu kurumlarda eğitim alan öğrenciler, tuşlu, yaylı, nefesli, mızraplı veya vurmali çalgılardan birini seçerek bu çalgının eğitimini almaktadırlar (Özay, 2005; akt. Dural, 2007).

Öğrencilerin bireysel çalgı derslerinde elde ettikleri başarılar, derslere yönelik tutumlarıyla yakından ilişkilenebilir. Özellikle bireysel çalgı seçiminde, öğrencilerin

tutumları arasında çeşitli farklılıklar ortaya çıkabilir. Örneğin, bir üniversitedeki öğrenci, çalmak istediği enstrümanı seçerken öğretim elemanının yetkinliği veya maddi olanaklar gibi faktörlere dayanabilir. Ancak başka bir üniversitede, öğrenci istediği enstrüman yerine farklı bir enstrümanı seçmek zorunda kalabilir. Bu durum, öğrencinin akademik başarısını ve buna bağlı olarak mesleki müzik performansını olumsuz etkileyebileceği söylenebilir (Gergin, 2010). Çalgı eğitiminin en etkili şekilde gerçekleştirilmesi için, bireye uygun bir çalgının dikkatli bir şekilde seçilmesiyle başlanabilir (Akbulduk ve Taşdemir, 2021). Bu bağlamda doğru çalgı seçimi, sürdürülen müzik başarısında önemli bir faktör olduğu söylenebilir (Tanınmış, 2014).

Bölüm öğretim elemanlarından oluşan çalgı seçim komisyonu, öğrencilerden seçmek istedikleri çalgıyı dilekçe ile bildirmelerini talep eder. Öğrencilerin çalgı tercihleri komisyon tarafından değerlendirilerek yüz yüze görüşmelerle çalgı seçimi yapılır. Çalgı seçim komisyonu tarafından açıklanan sonuçlar doğrultusunda, öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersine başlayacağı ifade edilebilir (Topaloğlu, 2021).

Başlangıç aşamasında öğrencinin çalışma yöntemlerini bilmemesi, çalgıya olan ilgisini kaybetmesine neden olabilir; bu nedenle, öğrencinin çalgısını sevdirmek, çalışmaya yönlendirmek ve kendini çalgısıyla ifade etmesini sağlamak için çalgı öğretimi sırasında kendi kendine çalışma yöntemlerinin öğretilmesi büyük bir öneme sahiptir (Çimen, 1994; akt. Şendurur, Y, 2001).

2. ÇALGI EĞİTİMİNDE KULLANILAN BAŞLICA YÖNTEMLER

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin bir yönü olarak öğrencilerin müzik bilgilerini arttırmayı amaçlayarak, müzik yapma becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir; bu hedeflerin başarılabilmesi için dünya genelinde geçerliliği kanıtlanmış öğretim yöntemleri (Özen, 2004) olan, Suzuki, Kodaly, Dalcroze, Orff-Schulwerk, Carabo-Cone gibi çağdaş yaklaşımların kullanılabilir olduğu düşünülmektedir (Avgın ve Gül, 2023).

2.1. Suziki Yöntemi

Çocuğun doğuştan itibaren müzik dinlemesi durumunda, işitsel algısının gelişeceğini ve bu sayede enstrüman çalmaya başladığında çeşitli kavramları önceden bilir hale gelmiş olduğu aktarılmaktadır (Özen, 2004). Eğitimciye odaklı eğitim olmayan, öğrenci odaklı öğrenme esasında, çocuğun yaratıcılığını geliştirip, üretkenliğini arttırmaya yönelik çalışmaların bulunduğu, erken yaşta müzik eğitimine başlaması amacı doğrultusunda, gelecekte müzik alanında birikimli bireylerin yetişmesi yaklaşımın temel esası olduğu söylenebilir (Çevik, 2007). Bu öğretim yöntemini benimseyen ve kullanan kurumlar, halen İngiltere, Japonya, Almanya ve Amerika gibi ülkelerde bulunduğu belirtilmektedir (Özen, 2004). Kuran (2007), çalışmasında Suzuki' nin Metodu hakkında detaylı bilgilere yer vermektedir.

2.2. Kodaly Yöntemi

Her çocukta var olan müzik becerisini en üst düzeye çıkarmak, müziğin dilini öğretmek ve onları bir dille okuyup, yazıp, üretecek hale getirmek, kendi dil ve kültürlerinin ürünleri ile (halk türküleri, halk dansları gibi) tanıştırmak, dünyanın en önemli sanat eserleri ile buluşturarak bu müzikleri dinlerken, çalışırken ve çözümlerken müziğe dayalı bir bilgiden kaynaklanan güven ile müziği ve yaşamı sevmelerini sağlamak Kodaly sisteminin başlıca amaçlarından olduğu söylenebilir (Yıldırım, 1995). Aşamalı bir süreci olan Kodaly yöntemi (Kale, 2018), şarkı söyleme, nota okuma, müziksel işitme ve okuma yazma, form bilgisi, armoni, ritmik algı ve işitsel algı, çalgı çalma gibi çeşitli müzikal yeteneğin geliştirilmesi ile ilişkilidir (Soykunt, Kırca ve Önder, 2023). Yıldırım (1995) ve Yiğit (2000) çalışmalarında Kodaly sistemi hakkında detaylı bilgilere yer vermektedir.

2.3. Dalcroze Yöntemi

Dalcroze yönteminin temel amacı, ritmik unsurları kullanarak beyin ile vücut arasında hızlı ve düzenli bir iletişim sağlayarak, ritmi fiziksel bir anlayış biçimi haline

getirmektir (Dündar, 2003). Hareket merkezli olan bu yöntem, zihin ile beden arasındaki uyumu doğaçlama ve beden hareketleri yoluyla göstererek, özellikle çocuklara işittikleri müziği kendi ifadeleriyle aktarma fırsatı sunmaktadır (Çevik, 2007). Ritmik hareket, solfej ve doğaçlama olmak üzere üç temel unsuru olan (Özal, 2007) bu sistemin, diğer yöntemlerle karşılaştırıldığında, eurhythmics (ritmik anlayış geliştirme), beden ve müzik ilişkisinin en doğrudan ortaya konduğu tek sistem olduğu söylenebilir (Kemalbay Eren, 2019). Bu yaklaşımın, her yaş grubundaki çocuğa uygun bir niteliğe sahip olduğunu ve müziğin ritminin, bireyin bedeninde doğal ritimlerde olduğunu savunmaktadır (Çevik, 2007). Bu yöntemin, çalgı eğitimi öncesinde çocukların işitsel algılarını geliştirmek ve el işaretleri aracılığıyla notaların birbiriyle bağlantısını anlamaları açısından Kodaly yöntemine benzediği söylenmektedir (Özen, 2004). Özal (2007) ve Kemalbay Eren (2019) yaptıkları çalışmalarında, Dalcroze sistemi hakkında detaylı bilgilere yer vermektedirler.

2.4. Orff-Schulwerk Yöntemi

Orff öğrenme yöntemi, Alman besteci ve müzik eğitimcisi olan Carl Orff (1895-1982) tarafından geliştirilmiştir (Büyükgönenç Polat, 2018). Bu yaklaşımın temeli, 1924'te Münih Günther Dans Okulu'ndaki dansçı müzisyenlerden oluşan bir grup topluluğu, hareket ve ritm konularında eğitmek amacıyla planlanmıştır (Orff, 2003; akt. Eren, 2012). Bu yaklaşım, "Müzik ve Hareket Eğitimi" olarak da tanımlanabilir (Toksoy ve Beşiroğlu, 2006). Çocuğun ritm duygusu ve yaratıcılığının geliştirilmesi amaçlanan (Özen, 2004) yaklaşımda, bireylerin müziksel yetenekleri, hareket oyunları, şarkı söyleme, vurmali çalgılar ve drama gibi becerileri geliştirerek, hareketlerinde özgürlük, doğaçlama yapma ve müzikle kendilerini ifade etme fırsatı sunmaktadır (Çevik, 2007). Orff Yaklaşımı ile gerçekleştirilen çalışmaların temel amacı özetle, bireysel yaratıcılığın kullanılması aracılığıyla, estetik anlayışın ve sosyal etkileşimin geliştirilmesini sağlamak olduğu söylenebilir (Toksoy ve Beşiroğlu, 2006).

Orff yönteminde ritmik ve melodik deneyimler, ezgisel (ksilofon, metalofon gibi) ve vurmali (davul, ritim çubukları, tef) çalgılar kullanılarak gerçekleştirilerek, içsel

hareketlerin doğrudan seslere dönüşmesine imkan sunarak, grup içinde müzik yapmanın yanı sıra bireylerin kendilerini ifade etmelerine olanak sağlayan araçlar olarak kullanılmaktadır (Eren, 2012).

2.5.Carabo-Cone Yöntemi

İsviçreli psikolog Jean Piaget (1896-1980) tarafından yapılan gözlemlere dayalı olarak hazırlanan bu yöntemde (Kara, 2016), çocuklara öğretilen konuda, çocuklar materyal niteliği taşıyarak müzik çalışmalarını sürdürmektedir (Algi, 2013). Örneğin do majör akorunu seslendirmek üzere, bir çocuk 'do', diğer çocuk 'mi' ve diğeri de 'sol' notasını duyurup, bir dizi oyunla müziği deneyimleyip, öğrenmektedirler (Tufan, 1995). Bu yaklaşım, çocukların çalgı eğitimine başlamadan önce müzik bilgilerini geliştirmelerini ve ders etkinliklerinde aktif bir şekilde katılım sağlamalarını teşvik eder (Demirkaya, 2023).

2.6. Meşk (Usta – Çırak) Yöntemi

Türk Müziği eğitimi özelinde 20. yüzyıl başlarına kadar belirgin yöntem değişiklikleri yaşanmamış olup, yaklaşık 400 yıl süren uzun bir dönem boyunca geleneksel "Meşk Yöntemi" tercih edilmiştir (Özek, 2017).

Çalgı eğitiminde öne çıkan ve tarihsel olarak kökeni derinlere uzanan önemli bir yöntemde, meşk (usta-çırak) yöntemi olduğu söylenebilir (Bulut, 2018). Türk müziği repertuarının kesintisiz olarak, süregelen bir biçimde günümüze aktarılmasında meşk sisteminin rolü önemli bir yere sahiptir (Kahyaoğlu, 2021). Usta-çırak ilişkisi ile yürütülen eğitimde, ustanın icra ettiği ezgiler çırak tarafından görsel ve işitsel olarak algılanarak, tekrar/taklit yolu ile icra edilmektedir (Haşhaş, 2016). Eserler öğrencinin hafızasına yerleşene kadar öğretmen tarafından icra edilerek, usullü öğretim yapılmaktadır (Yücel, 2017). Meşk yöntemiyle sağlanan eğitim, öğrencinin yeteneği, öğrenme kapasitesi, isteği ve disiplini doğrultusunda değişiklik gösterebileceğinden, bu

yaklaşım ile başarı elde etmesi için güçlü bir kulak hafızasına sahip olması gerektiği ifade edilmektedir (Doğan Sevinç, 2012).

18. yy. ilk yarısına kadar Avrupa’da, çalgı eğitimi usta-çırak ilişkisi içerisinde yürütülmüş, klasik müzik olarak adlandırılan, 18. yy. yarısından 19. yy. başlarına kadar olan dönemde ise ortaya çıkarılan çalgı metotları, çalgı eğitiminin sistemli bir hal alıp, klasikleştiğini göstermektedir (Bahadır Güner, 2014). Osmanlı dönemindeki çalgı eğitiminde, çalgıların teknik yapısına odaklı bir öğretim metodu olmadığından (Alkaç ve Kaya, 2017), yaklaşık dört yy. süresince Türk müziğinde eğitim-öğretim, meşk yöntemi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir (Sazak ve Demirgen, 2013). Nota ve çalgı metodu yokluğunda bu görev, repertuarda mevcut bazı peşrev ve saz semaileri kullanılarak yerine getirildiği ifade edilmektedir (Behar, 2015). Türk müziğinde notanın kullanılmadığı dönemlerde etkisi büyük olan meşk sistemi, dönemin üstatlarınca devam ettirilmiş, kullanılan bazı üsluplar, asırlar sonrasına taşındığı gibi, eserleri de hafızadan hafızaya aktararak unutulmaktan kurtarılmıştır (Sazak ve Demirgen, 2013).

Türk Müziği'nin önde gelen bestecileri ve eğitimcileri, Türk müziğinin hakiki duygusunun, dinleyerek, meşk ederek ve eserleri ezberleyerek elde edilebileceğini önemle vurgulayarak, eğitim materyalleri (metotlar, etütler, alıştırma vb.) oluşturulurken de ayrıca belirtilmesi gerektiğini dile getirmekte ve yalnızca metodik çalışmanın Türk Müziği eğitiminde yeterli olamayacağına dikkat çekmektedirler (Kahyaoğlu, 2021). Doğan Sevinç (2012) çalışmasında meşk yöntemiyle sürdürülen eğitimde oluşabilecek problemlere değinerek, bu yöntemin bazı sakıncalarını ele almaktadır. Meşk sistemi, müzik, teori, repertuar ve icra üslubunu bir arada ilerletirken, müziğin yazı veya nota ile belirlenmemesi bazı eserlerin kaybolma riskini beraberinde getirmektedir. Eğitimciden öğrenciye aktarılan eserlerin sürekli değişim gösterme olasılığı, meşk sürecini etkilemektedir. Bununla birlikte, meşk yönteminin pedagojik açıdan yetersiz olduğu ve teknik eğitim ile repertuar öğretimini birbirinden ayırmaması, müzik eğitimine yeni başlayan ve ilerlemiş öğrencilerin benzer eğitim prensipleriyle karşılaşmasına neden olmaktadır. Bu durum, müziğin nasıl ve hangi çalgı ile icra edildiği

sorusunun gerektirdiği özel eğitim tekniklerinin ikinci planda kalmasına sebep olmaktadır. Ayrıca, çalgı eğitiminde belirli repertuarın öğretilmesinin, çalgı ve icracının gelişimini olumsuz etkileyebileceği, virtüözlüğün bireysel bir beceri olarak algılanması ve çalgı icracılarına yönelik özel teknik yöntemlerin olmamasının, batıdaki anlamıyla bir çalgı virtüözünün yetişmemesine neden olduğu belirtilerek, meşık geleneğinde insan sesinin öne çıkmasından, yetenekli çalgı üstatlarının varlığını ve talebini kapatmış olduğunu ifade etmektedir.

Günümüzde nota, metot, teori, ses ve görüntü teknolojisi gibi eğitim materyallerinin kullanımıyla, yüzyılın başlarına kadar nota ve diğer materyallerin eksikliğiyle gerçekleştirilen meşık yöntemine kıyasla öğrenim süresi kısaltılmış ve öğrenim kolaylığı sağlanmıştır (Coşkun, 2013). Meşık yöntemi ile verilen eğitimin kendisini koruduğu, yaygın ve geçerli bir öğretim yöntemi olarak kullanıldığını da belirtmek yerinde olacaktır (Hatipoğlu, 2008).

3. ÇALGI EĞİTİMİNDE MÜFREDAT

Bireysel çalgı eğitimi derslerinin genel amaçları, öğretim yöntemleri ve uygulamalarını içerdiği söylenebilir (Koca, 2013). Bir eğitim programı, belirli davranışların, programın amaçlarına uygun olarak planlanması ve öğrencilere kazandırılması sürecini ifade eder. Öğretim programının oluşturulması, dersleri içeren alt kategorilerin planlanması üzerinden gerçekleşir. Bu, öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlarında kazanması gereken yeteneklerin ayrı ayrı belirlenmesini ve öğretim süreçlerinin planlanmasını içerir. Bu şekilde, öğretim programı çeşitli alanlarda öğrencilere kazandırılması gereken becerilere odaklanarak hazırlanabilir (Yıldız, 1986).

Yükseköğretim Kurumu'na (YÖK) bağlı olarak çeşitli programlarla, Türk müziği çalgı eğitimi dersi akademik bir ortamda sunulmaktadır (Alkaç ve Kaya, 2017). Türkiye'deki lisans ve lisansüstü mesleki müzik eğitimi veren kurumlar arasında önde gelen Konservatuvarlar, Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği Bölümleri ve Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı Müzik Bölümlerinde, öğrencilere teorik ve uygulamalı

çeşitli alan dersleri sunulmaktadır. Ders içerikleri, saatleri, kurumlar ve bölümler arasında farklılık gösterse de çalgı dersi bu kurumların ortak paydasını oluşturmaktadır (Uyan, 2023).

Konservatuvarlar, diğer mesleki müzik eğitim programlarından farklı olarak uzun ve kapsamlı bir eğitim süreci sunmaktadır. Programları ve eğitim sistemi, erken yaşta başlayarak bireyleri uzmanlaştırmayı amaçlar. Mezun olanlar, alanlarında üst düzey sanat çalışmaları yaparak sanatçı adayı statüsü kazanır. Bu eğitim sürecinin sonunda bireyler, müziği meslek olarak benimseyerek yeteneklerini üst seviyede geliştirir ve nesillere aktarılmasında öğretici rol üstlenebilirler (Konakcı, 2010). Bireysel çalgı eğitimi dersleri, 4 yıllık / 8 yarıyıllık eğitim süresince verilmektedir (Doğruöz, 2017).

Araştırmanın odak noktasını oluşturan bireysel çalgı dersleri, Türkiye'deki mesleki müzik eğitimi sağlayan kurumların müfredatlarında büyük bir öneme sahiptir (Avcıoğlu, 2019). Çalgı eğitimi ve öğretimi, çalgı icrasına yönelik becerileri edinmek için gerekli davranışları sistematik olarak öğretmeyi amaçlar. Fiziksel ve zihinsel çaba gerektiren bu eylem, bireyin fiziksel koordinasyon, zamanlama ve becerileri düzeyine göre gelişimini sağlar. Çalgının teknik özelliklerine uygun yöntemler ve materyaller bu becerilerin kazanılmasında önemli bir rol oynadığı ifade edilmektedir (Özçimen ve Burubatur, 2012).

4. ÇALGI EĞİTİMİNDE METOT

Genel anlamıyla belirli bir alanda ilerleme amacıyla kullanılan teknik ve izlenen yol olarak tanımlanan Metot, Yunanca kökenli olup Fransızca ve İngilizce'de sırasıyla "method" ve "Method" olarak geçerken, Türkçe'de ise "metot," "yol yordam" ve "yöntem" anlamına gelerek, müzikal anlamda özellikle çalgı eğitiminde sıkça kullanılmaktadır (Yücel, 2017). Bilimsel açıdan metot, bir işin gerçekleştirilmesi veya bir alanın incelenmesi sırasında izlenen yolun belirlenmesi yöntemidir. "Metodik" terimi ise, rastgele ve karışık olmayan, düzenli bir yapı içinde olan durumu ifade eder. Eğitim ve öğretim için kullanılan bir metot, öğrencinin seviyesine ve kulak eğitimine uygun

parçaları içermeli ve aynı zamanda sanat değeri taşımalıdır. Herhangi bir metotla ilgili çalgı eğitimi yapılırken, uygun melodiler ve evrensel kurallar kullanılmadan bilimsel ve teknik bir çalışma gerçekleştirilemez (Saydam, 1998; akt. Kahyaoğlu, Y, 2009).

Batı müziğinde çalgı eğitim metotları, yazılı kültür ve çalgı müziğindeki evrimle paralel olarak doğal bir süreç içinde gelişmiştir. Öte yandan, Türk müziğinde, 20. yüzyılın başlarından itibaren yazılan metotların amacı, çeşitli faktörlere dayalı olarak metotlar arasında farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar, çalgıların geliştirilmesi, modern eğitim kurumlarında meşkin zorlukları, çalgıların popülerleşmesi, batı müziğinin artan etkisi, Türk müziği geleneğinin yazıya aktarılma arzusu ve bunun doğal sonucu olarak geçmişin sözlü geleneğine karşı olumsuz bir tutum şeklinde sıralanabilir (Bahadır Güner, 2014).

Batılı ve modern bir çalgı metodu olarak nitelendirebileceğimiz, Mutlu Torun'un 1996' da yayınlanan ud metodu, geleneksel metotlardan farklı olarak "modern" bir yaklaşım benimsemiş, öğrencilerin nota ve solfej bilgisine sahip olduğunu, eserleri notasından okuyup çözümlene alışkanlığı kazandığını, Türk müziği makam ve usullerini bildiğini varsayan, sistemli ve virtüöz udi yetiştirmeye yönelik en uygun ud metodudur (Behar, 1998).

Çalgı eğitiminde metot, öğrenilen sazın tüm özelliklerini ve icra tekniğini etkili bir şekilde değerlendirme ve kullanma sürecinde son derece önemlidir. Yalnızca kulaktan algılanan ile yapılan çalışmalar vasat bir taklit olmaktan ileriye geçemez. Bu nedenle, bilimsel bir yaklaşımla hazırlanan bir metot ve hoca gözetiminde yapılan sistemli çalışmalar daha başarılı sonuçlar doğuracaktır (Aksüt, 1988; akt. Kahyaoğlu, Y, 2017).

5. TÜRK MÜZİĞİNDE ÇALGI VE EĞİTİMİ

Türk Müziğinde çalgı kullanımıyla birlikte çeşitliliğinin de oldukça zengin bir kültüre sahip olduğu (Erdoğan, 2019), aynı zamanda tarihte askeri müziği ilk geliştiren toplum olarak bilinen Türkler, devlet destekli askeri müzik topluluklarında çalgılara büyük önem verdikleri belirtilmektedir (Öbek, 2014). Türk toplumu, tarih boyunca

çalgıları yoğun bir şekilde kullanmasına rağmen, çalgı müziği yeterince gelişim sağlayamamış ve genellikle vokal müziğe eşlik eden bir konumda kaldığı ifade edilmektedir (Gerçek, 2010).

Türk müziğinin Anadolu'ya kanun, ney, rebab, ud, tanbur, kudüm, daire, mızmar, nüzne, miskal, halile, çalpara, nevbe gibi çeşitli sazlarla geldiği söylenebilir (Acar, 1994). Zamanla bazı çalgılar unutulmuş yerlerini yeni çalgılara bırakmış, bazı çalgıların ise geliştirildiği ifade edilmektedir (Tüfekçioğlu, 2015). Cumhuriyet'in ilanı ile başlatılan inkılaplar kapsamında batılılaşma politikaları müziğe de yansıyor, yeni kurulan kurumlarda öncelikle Batı müziği eğitimi verilirken, Türk müziği eğitime de başlangıçta Mevlevihaneler ve özel dernekler ile sınırlı kalmış olup, zamanla İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) bünyesinde kurulan konservatuvarda (Şenzeybek, 2021), günümüzde ise güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin müzik eğitimi bölümlerinde, konservatuvarlarda, çeşitli sanat atölyeleri ve müzik kursları gibi farklı kurumlarda çalgı eğitimi verildiği ifade edilmektedir (Jelen ve Alparlan, 2022).

Kaliteli bir çalgı eğitimi, çağın hızla değişen dinamiklerine ayak uyduran, çağdaş eğitim anlayışını benimseyen, teknolojik ilerlemeleri etkin bir şekilde kullanabilen, gerekli araç-gereç ve programları etkili bir biçimde sağlayabilen bir yapıyla ilişkilendirilebilir (Uslu, 1998).

Türk müziğindeki çalgı eğitimi, tarihte çoğunlukla "meşk" sistemiyle sürdürülmüş, bu sistem birebir uygulanan eğitim biçimi olduğundan, çalgı metotlarına ihtiyaç duyulmayıp yakın zamana kadar çalgı eğitimi bu şekilde devam ettiği söylenmektedir (Karaelma, 2010). Türk Müziği, Devlet Konservatuvarlarının kurulmasıyla birlikte akademik ve çağdaş bir temele dayanarak gelişim göstermeye başladığı ifade edilebilir (Aslan, 2021).

Çalgı eğitiminin hedefleri, bireyleri mesleki müzik eğitimine yönlendirmek, çalgı icrasıyla ilgili teknikleri öğretmek ve çalgı öğretiminde kolay yöntemler oluşumunu

sağlamak olduğu söylenebilir (Özen, 2004). 20. yy. başlarına kadar çalgı icrasını teknik anlamda geliştirici eserlere ve metotlara rastlanılmadığı yönündeki söylemler yerinde olacaktır (Karaelma, 2010). Metotlar, çalgının teknik sınırlarını bilimsel olarak belirlerken, aynı zamanda bu sınırların öğretilmesinde herkese olanak tanıyarak yaratıcılık tasarımının gelişimine ve müzik icrasında istenilen seviyeye ulaşmasında etkin bir rol oynamaktadır (Kalıver, 2018).

Tanburi Cemil Bey, Mesut Cemil Bey, Nevres Bey, Şerif Muhittin Targan, Refik Fersan, Cinuçen Tanrıkorur, Reşat Aysu ve Hasan Ferid Alnar gibi sazendelerin, Türk Müziği çalgıları için yazdıkları eserlerin yanı sıra kendi çalgılarına yönelik eğitici ve teknik açıdan geliştirici eserler üreterek metodik eğitim çabalarının, 3 Ekim 1975 tarihli Resmi Gazete' de yayımlanan "Kuruluş Yönetmeliği" ile kurulan ilk Türk Müziği Devlet Konservatuvarı ile çalgı müfredatlarının oluşturulmaya başlandığı, dönemin çalgı hocaları olan Prof. Erol Deran, Prof. Ruhi Ayangil, Nevzat Sümer gibi kanun öğretmenlerinin katılımıyla ders notları şeklinde etütlerin yazıldığı, daha sonrasında ise Prof. Ayşegül Kostak Toksoy ve Prof. Şehvar Beşiroğlu' nun çalışmalarıyla bu etütlerin sayısının artırılarak ileri seviyeler ve farklı teknikler kullanılarak çalınabilecek eserlerin ortaya koyulması bu çabaların genişletilerek geliştirildiğini belirtilmektedir (Kırımlıoğlu, 2011). Bu bağlamda konservatuvarlar da, çalgı eğitiminde geleneksel müziğimizi evrensel standartlara taşıma hedefi doğrultusunda (Artaç, 2021), günümüzde toplumu büyük ölçüde etkileyen teknolojik ilerlemelerin, eğitim sistemlerine entegre edilerek etkili bir şekilde kullanılmasını (Yungul, 2018), kullanılacak kaynaklar ve yöntemler belirlenip, ortak bir müfredat (Alkaç ve Kaya, 2017) ile çalgının gerektirdiği temel tekniklerin, doğru beceri ve yaklaşımların eğitimci tarafından derinlemesine anlaşılması, uygulanması ve öğrencilere etkili bir şekilde aktarılması (Topalak, 2013), bu eğitimin hedeflerine ulaşmasında belirleyici bir etkene sahip olacağı söylenebilir (Birgül ve Nacakcı, 2017).

5.1. Kanun Çalgısı

Köksal (1995) çalışmasında, kanunun kökeni kaynaklarca eskilere dayanan, tarih öncesi dönemlerde ilkel formu arkeolojik kazılarda bulunan resimlerde görülmesine rağmen, bu çalgının türediği sazın kesin olarak belirlenmesi, çeşitli medeniyetler ve milletler tarafından farklı şekillerde ve isimlerle kullanılmasına rağmen, kaynaklardan faydalanarak kesin olarak belirlenmesinin zor olduğu ve bazı kaynaklarda da kanun türü olarak sınıflandırılan çalgılar belirtilmektedir.

Mezopotamya'da bölgesinde yaygınlaşan, "Çeng" adlı enstrüman, kanunun tarihsel öncüsü olarak tanımlanabilir (Çelebi, 2021). Özgür (2006), Kanun' un yaygınlaşmasını, 19. Yüzyılda Santur çalgısına olan ilginin yitirilmesinden kaynakladığını belirtirken, Savaş (2016), Kanuni Ömer Efendi'den sonra da Kanun icracısının artmasında büyük etken olan bir diğer ismin de Kanuni Hacı Arif Bey olarak bulunduğunu aktarmaktadır.

Klasik Türk müziği çalgıları arasında kanunun ton, icra ve yeniliklere açık yapısıyla özel bir yere sahip olduğunu, tüm parmakların kullanıma uygun olmasından Arp ve Gitar tekniğine benzediğini, aynı zamanda çok sesli çalışmalara da müsait bir çalgı olarak, Türk müziğinin piyanosu söylemleri yerinde olacaktır (Kahyaoğlu, 2017).

5.2. Kanun Eğitimi

Kanun, geleneksel bir çalgı olmanın ötesinde dünya müziklerine uygunluğu, geniş ses alanının ifade çeşitliliğine katkı sağlaması, solo ve eşlik çalgısı olarak kullanım yeterliliği, çift el tekniği ile çok sesli icra yatkınlığı, zengin süsleme teknikleri ve taşınabilir olması gibi özellikleri ile eğitime uygun bir çalgı olduğu söylenmektedir (Doğruöz, 2017). 20. yy. sonrasında çeşitli üniversitelerin müzik bölümlerinde resmi olarak yer edinen kanun eğitimi, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müsikîsi Devlet Konservatuvarı'nın kurulduğu döneme kadar, çeşitli özel eğitim kurumları, Musiki Cemiyetleri, Belediye Konservatuvarları ve bireylerin özel ilgileri aracılığıyla

sürdürüldüğü ifade edilmiştir (Elkaya, 2019). Günümüzde kanun eğitimi, çoğu Üniversitenin güzel sanatlar, eğitim fakülteleri ve konservatuvarlarında aktif bir biçimde öğretilmektedir (Kahyaoğlu, 2017).

Kanun dersi öğretim programı, klasik Türk müziğinin temel yapı taşlarından olan makamların teorik alt yapısını oluşturmayı, öğrencilere makamlarla ilgili saz semaisi ve peşrevler üzerinden teorik bilgilerini uygulama fırsatı sunmayı ve sözlü eser repertuarından seçilmiş belli başlı eserler aracılığıyla, makam bilincini geliştirmeyi hedeflemektedir (Dursun, 2022). Kanun eğitiminin ilk aşamalarında, öğrencinin çalışma disiplinine bağlı olarak mızrap çalışmaları ve etütler yaklaşık iki ders dönemi boyunca öğrencinin eserlere hazırlık yapmasını sağlar; öğrenci, eserleri çalmaya hazır hale geldikten sonra, başlangıç, orta ve ileri seviye eserler ile paralel olarak seviyelere göre etütler ve mızrap çalışmalarına devam ederek kanun çalma becerisi kazanır ve kanunun mandal sistemi, hazırlayıcı etütler ve başlangıç eserlerindeki küçük değiştirici işaretler aracılığıyla başlangıçta karmaşık görünse de öğrenciler tarafından kolaylıkla öğrenilir ve uygulanır (Doğruöz, 2017).

Eğitim sürecinde, uygun yöntemlerin seçimi, eğitime yönelik hedeflerin başarılmasını sağlamanın en önemli etkenlerinden biri de kanun metotlarıdır (Çiftçi, 2020). 1976 yılında Kanuni İsmail Şençalar tarafından hazırlanan metot, tespit edilebilen ilk kanun metodudur ve bu çalışmayı 1998 yılında Ümit Mutlu'nun hazırladığı metot takip etmektedir. 2004 yılında Tahir Aydoğdu'nun çıkardığı metot ise, kanun sazında icra teknikleri ve üslup açısından günümüze uygun bir yapıda olduğu gözlemlenmektedir. 2007 yılında Halil Karaduman tarafından hazırlanan metot, diğer metotlardan farklı olarak İngilizce anlatımıyla sazın uluslararası alanda tanınmasını hedefleyen bir çalışma niteliği taşımaktadır (Kahyaoğlu, 2009).

Türk müziğinde, kanun sazının öğrenimi genellikle tarih boyunca usta-çırak ilişkisine dayalı meşk yöntemiyle gerçekleştirilmiştir; ancak, bu geleneksel yöntemin yetersiz kaldığı düşünülerek, kanun sazının sistematik bir eğitim sistemine ihtiyaç

duyulmuştur. Bu bağlamda, yazılan kanun metotlarının tarihçesi ve yapısal özelliklerinin incelenmesi, öğrencinin kanun sazını çalmadan önce bu metotlarla ilgili nasıl bir bağ kurduğu konusunu önemli hale getirmiştir (Elkaya, 2019).

Konu hakkında güncel bilgilere ulaşılması hususunda Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında yürütülen kanun dersinin mevcut durumunun araştırılıp, kanun eğitimine ilişkin uzmanların görüşlerine göre incelenmiştir.

BÖLÜM II: YÖNTEM

YÖNTEM

Bu başlık altında araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama yöntemi ve verilerin analizi konularına yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımını benimseyerek betimsel tarama modeliyle çalışılmıştır.

Nitel araştırma; inceleme, mülakat ve belge analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, gerçek dünya bağlamında katılımcıların algı ve olgularına yönelik objektif biçimde kapsamlı olarak sunulan nitel bir sürecin izlendiği araştırma modeli olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Nitel betimsel araştırmalar, diğer nitel yaklaşımlara göre farklı olarak, belirli bir araştırma yaklaşımına dayalı önceden belirlenmiş bir kural seti kullanmaz; kodlar, verilerden türetilir. Bu nedenle, nitel betimsel çalışmalar genellikle eşzamanlı veri toplama ve analiz ile karakterize olur (Lambert ve Lambert 2012), katılımcıların belirlenen özelliklerinin betimlenmesini içerdiği de ayrıca ifade edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994; akt. Baltacı, A, 2019). Nitel araştırmalarda, veri toplama yöntemleri, araştırmacının paradigması, metodolojisi, soruları ve katılımcılarına bağlı olarak genellikle mülakat, gözlem ve belgelerden verileri elde etmektedir. Müzik eğitimi alanında, mülakatlar en yaygın veri toplama aracı olarak kullanıldığı ifade edilmektedir (Alsop, 2022).

Nitel araştırmalarda genellikle yarı yapılandırılmış görüşme tekniği uygulandığı (Patten ve Newhart, 2017), bu çalışmaların sıklıkla karmaşık düşünsel yaklaşımları içerdiğinden, mülakat sürecinde anlaşılmayan ya da öngörülemeyen sorunların ortaya

çıkabileceği durumlarda sorular yenilenerek katılımcıya yönlendirilebilen bir veri toplama aracı olduğu ifade edilmektedir (Polat, 2022). Nitekim mülakatın, taraflar arasında interaktif bilgi paylaşımı ortamı sağlanması amacıyla düzenlendiği, bu süreçte katılımcının ilgi alanları, görüşleri, tutumları ve davranışlarının ortaya konulduğu ifade edilmektedir (Balcı, 2010).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye’de Türk müziği alanında kanun eğitimi verilen Devlet Konservatuvarlarında görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Çalışmada ulaşılmaya hedeflenen katılımcı sayısı 15 kurumda görev yapan toplam 22 öğretim elemanıdır. Gönüllü katılım esasıyla 14 öğretim elemanından veri sağlanmıştır. Araştırmaya dahil edilen Devlet konservatuvarları Ek.1 de, öğretim elemanlarının demografik veri formu Ek.2 de verilmiştir.

Belirtilen üniversitelerde kadrolu olarak görev yapan kanun eğitimi veren öğretim elemanlarına yarı yapılandırılmış mülakat tekniği uygulanarak veriler elde edilmiştir. Bu veriler analiz edilerek çeşitli tespitlerde bulunulmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, devlet konservatuarı öğretim elemanlarının kanun eğitim sürecini değerlendirmelerine yönelik mülakat çalışmasına ilişkin altı soru ve demografik özelliklerini belirlemek amacıyla beş soru uygulanmıştır. Mülakat soruları Google Dokümanlar aracılığıyla yazılı olarak sunulmuş, anlamlı kod çıkmayan veriler için telefon görüşmesi sağlanmıştır. Mülakat soruları Ek.3’te, çalışmaya katılan öğretim elemanlarının mesleki demografik verilerini kapsayan belirtke tablosu Ek.2’de verilmiştir.

Verilerin Toplaması

Araştırmanın yapılmasına ilişkin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Etik Kurulunca (19/06/2023 Evrak No: 307163) onay verilmiştir. Araştırmanın yürütülmesine ilişkin 15 kurumdan izin talep edilerek, ilgili kurumların Rektörlükleri tarafından dönüş sağlanmıştır. Etik Kurul izinleri Ek.4'te verilmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşme yapılan katılımcıların ifadelerine yönelik kodlanan veriler, frekans analizi doğrultusunda elde edilen bulgulara, (X) değerleriyle yer verilmiştir.

Frekans analizi belirlenen öğelerin ne sıklıkla görüldüğünü belirlemeyi amaçlar. Bu analizde, bir materyaldeki özelliklerin hangi sıklıkla ortaya çıktığı incelenerek frekans türüyle ifade edilir. Frekans türünde ifade edilen unsurlar, belirli bir ögenin yoğunluğunu ve önemini anlamamıza olanak tanır. Sonuç olarak frekans analizi unsurların önem sırasını belirlememize ve sıklığına göre sınıflandırmamıza yardımcı olabileceği aktarılmaktadır (Bilgin, 2006; Köhler ve Stemmler, 1997; Lienert ve Oeveste, 1985; Martinmäki ve Rusko, 2008; akt. Karadağ, 2010).

BÖLÜM III: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın mülakat sorularından edilen bulgulara ve bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

1. Birinci Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına yöneltilen “Kurumunuzda verdiğiniz kanun eğitiminin hedefi nedir?” sorusundan elde edilen bulgular:

Tablo 1. Kurumunuzda Verdiğiniz Kanun Eğitiminin Hedefi Nedir Sorusuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar	Sanatçı	Eğitimci	Her İkisi
Ö.E.1	X		
Ö.E.2	X		
Ö.E.3			X
Ö.E.4			X
Ö.E.5	X		
Ö.E.6			X
Ö.E.7	X		
Ö.K.8	X		
Ö.K.9			X
Ö.K.10			X
Ö.E.11			X
Ö.K.12	X		
Ö.K.13	X		

Ö.K.14	X		
Toplam	8	0	6

Tablo 1 de görüldüğü gibi “Kurumunuzda verdiğiniz kanun eğitiminin hedefi nedir?” sorusuna 14 öğretim elemanından 8’i sanatçı, 6’sı sanatçı ve eğitimci (her ikisi de) yetiştirme amacıyla eğitim verdiklerine dair görüş belirtmişlerdir. Konservatuvarlar, misyon ve vizyonlarına uygun biçimde, geniş bir perspektifte nitelikli eğitim sunmayı amaçlamaktadırlar.

Sanatçı yetiştirmeye yönelik olarak elde edilen bulgular ortak bir görüş ile ifade edilmiştir. Zira kurumun temel amacı budur. Bunu; “4 yıllık konservatuvar lisans eğitimi içinde müzikal gelişimine her aşamada destek olacak düzeyde kanun çalar olmasına yönelik hedef belirlenmiştir.” (Ö.K.13) ifadeleriyle örneklendirilebilir.

Sanatçı ve eğitimci yetiştirmeye yönelik olarak elde edilen verilerden, “Nitelikli bir sanat eğitimi kurumu olarak; duyarlı, düşünen, sorgulayan, eleştiren, öğrenmeyi seven, geleneksel ve çağdaş teknikleri takip eden, araştıran ve yorumlayan, mevcut sorunların çözümüne bilimsel katkı sağlayan, yenilik ve gelişmelere açık sanatçılar ve akademisyenler yetiştirmeyi hedefliyoruz.” (Ö.K.9) ifadeleriyle konservatuvarların nitelikli eğitim sunduklarını vurgulamış, “Verilen eğitimlerimiz hedef olarak yüksek standartlara endekli olmasının yanında öğrencinin potansiyeli, istek ve hedefleri doğrultusunda şekillenmektedir. Konservatuvarda geçirilen verimli çalışmalar sanatçı ve eğitimci vasıflara sahip olabilmenin yanında, film müziği besteciliği, akademisyenlik ya da kendi bireysel işini kurması (müzik kursu vb), alanı dahilinde özel kurslar verebilmesine olanak tanıyabilmektedir.” (Ö.E.6) ifadeleriyle bu görüşü desteklemiştir.

Kurumların hedefleri doğrultusunda verilen eğitimin farklılık gösterdiğine saptanmıştır. Bu saptama; “Gazi Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarında hedef sanatçı yetiştirmektir. Ankara Hacı Bayram Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında da hedef aynıydı. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Müzik Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi Müzik Teorisi Bölümünde hedef hem Avrupa Müziğini hem de Türk Makam Müziğini bilen icra eden ve aktaran teorisyenler yetiştirmek. Bu anlamda buradaki kanun eğitimi makam müziğini anlamak ve icra etmek amacını taşımaktadır. Bir de kanun eğitiminin ses eğitimi bölümünde yardımcı çalgı dersi kapsamında verilen kanun eğitimi var. Bu eğitimin hedefini ise ağırlıklı olarak eşlik konusu oluşturuyor.” (Ö.E.11) görüşüyle örneklendirilebilir.

Öğretim elemanları genel olarak ortak hedeflere sahip olsa da bu hedefler kurumlar arasında farklı eğitim yöntemleri ve hedefleri açısından değişkenlik gösterdiği söylenebilir. Nitelikli ve kapsamlı bir eğitim sunma amacı taşımakla birlikte, öğrencilerin çeşitli kariyer yollarında başarılı olabilmeleri için gereken bilgi ve becerileri kazandırmaya çalışıldığı görülmüştür.

2. İkinci Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına yöneltilen “Vermekte olduğunuz kanun eğitiminin hedefiyle içeriği uyumu konusunda neler düşünüyorsunuz?” sorusundan elde edilen bulgular:

Tablo 2. Vermekte Olduğunuz Kanun Eğitiminin Hedefiyle İçeriği Uyumu Konusunda Neler Düşünüyorsunuz Sorusuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar	Uyumlu	Uyumsuz	Çekimser
Ö.E.1	X		
Ö.E.2	X		
Ö.E.3		X	
Ö.E.4		X	
Ö.E.5	X		
Ö.E.6	X		
Ö.E.7	X		

Ö.K.8			X
Ö.K.9		X	
Ö.K.10	X		
Ö.E.11	X		
Ö.K.12	X		
Ö.K.13	X		
Ö.K.14	X		
Toplam	10	3	1

Tablo 2 de “Vermekte olduğunuz kanun eğitiminin hedefiyle içeriği uyumu konusunda neler düşünüyorsunuz?” sorusuna yönelik veriler doğrultusunda 14 öğretim elemanından 10’u uyumlu, 3’ü uyumsuz ve 1’i çekimser olarak görüşlerini belirtmişlerdir.

Veriler incelendiğinde, öğretim elemanlarının büyük bir kısmı ders içeriği ve hedeflerin uyumu bağlamında sistematik bir yaklaşım sergilediğini göstermektedir. Öğrenciden kaynaklı uyum sorunu olduğunu ifade eden öğretim elemanlarının yanı sıra henüz mezun verilmediği için çekimser yanıtı oluşturulmuştur.

Sistematik bir yaklaşım sergileyen öğretim elemanlarından elde edilen verilerden “İçeriği kendim belirliyorum. Üniversitelerin kanun eğitim müfredatları sadece nazariyat dersinin takibi niteliğindedir. Düzenlediğim hedef ve içeriğin uyumlu olduğunu düşünüyorum.” (Ö.E.5) ifadeleriyle Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersi ile senkronize bir şekilde yürütüldüğünü vurgulamış “... nazariyat ve çalgı eğitimini eş zamanlı programlayarak yürütmeyi uygun görüyoruz.” (Ö.E.6) ifadeleriyle bu görüşü desteklemiştir.

Öğrenci kaynaklı uyumsuzluk olduğuna yönelik elde edilen verilerden “Benim ne düşündüğüm önemli değil. Benim hedefimle öğrencinin hedefi uyuşmuyorsa konuşmaya gerek bile yok diye düşünüyorum. Yine aynı noktaya varacak belki iş ama öğrencinin hedefine göre de yine eğitimcinin donanımı burada önemli unsur diye düşünüyorum. Öğrenci ben gazinoda müzisyenlik yapmak istiyorum derse ne diyeceksiniz. O yüzden sizin hedeflerinizden ziyade öğrencinin mental müzikal algısı ve vizyonudur.” ifadeleriyle öğrencilerin hedefleri ve müzikal algısına yönelik eğitimin hedef ve içeriğinin yapılandırıldığını vurgulamış, “Şu anda hedef ve içeriğin tam olarak uyumlu olduğunu söylemek doğru olmaz. Her öğrenciyi amaçlanan düzeye erdirtmek mümkün olmayabiliyor. Öğrencinin amaçsız şekilde konservatuvara girmesi sebebiyle, aklındaki konservatuvar algısının beklentisiyle ve müzik beğenisiyle uyum sağlamaması gibi durumlar öğrencinin motivasyonunu ve müziksel algısını kötü yönde etkileyerek hedeflenen amaca erişimi zorlaştırıyor. Bu durum içeriğin de etkilenmesine sebep olmaktadır.” (Ö.E.3), “Buradaki içerik kelimesini "meslek çalgısı program kılavuzu" olarak algıladığımı belirtmek isterim. Buradan yola çıkarak; öncelikle kurumun ve öğretim elemanının dışında gelişen öğrenci yatay geçişleri, psikolojik sorunlar, okul bırakma, devamsızlık vs. gibi mevzular yüzünden her zaman hedeflediğimiz amaçlara ulaşamayabiliyoruz. Fakat şartlar normal olduğunda yani eğitim sekteye uğramadan düzgünce devam ettiğinde hem içeriğin hem de hedefin birbiri ile tutarlı olduğunu gözlemlediğimiz zamanlar çoğunluktadır. Yine nadiren de olsa, öğrenci seviyesine göre meslek çalgısı program içeriğinde bulunan eserlerin dışına çıkıldığı da olmaktadır. Bu durumun temel sebebi ise tamamen öğrencinin kendi seviyesine uygun ve daha sağlam temellerle ilerleyebilmesine yardımcı olmaktır.” (Ö.K.9) ifadeleriyle bu görüşleri desteklemiştir.

Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersiyle senkronize bir şekilde, öğrencilerin hedefleri ve müzikal algılarına yönelik öğretim elemanları tarafından belirlenen içerikle kanun eğitiminin sürdürüldüğü görülmüştür. Bu bakımından kurumlar arası yatay geçiş yapan öğrencilerin adaptasyon sorunu yaşamalarının muhtemel olduğu söylenebilir. Zorlanmadan devam edebilmeleri açısından çalgı derslerinin kurumlar arasında standart

bir yapıya sahip olması, senkronize edildiği bölüm derslerinin de bu sürece dahil edilmesi oldukça önem arz ettiği görülmüştür.

3. Üçüncü Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına yöneltilen “Kanun eğitiminde kullandığınız müfredat nasıl belirlenmektedir?” sorusundan elde edilen bulgular:

Tablo 3. Kanun Eğitiminde Kullandığınız Müfredat Nasıl Belirlenmektedir Sorusuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar	Bireysel	Ortak
Ö.E.1	X	
Ö.E.2		X
Ö.E.3		X
Ö.E.4	X	
Ö.E.5		X
Ö.E.6	X	
Ö.E.7	X	
Ö.K.8	X	
Ö.K.9		X
Ö.K.10	X	
Ö.E.11	X	
Ö.K.12		X
Ö.K.13	X	
Ö.K.14		X
Toplam	8	6

Tablo 3'te "Kanun eğitiminde kullandığınız müfredat nasıl belirlenmektedir?" sorusuna yönelik kodlan veriler doğrultusunda 14 öğretim elemanından 8'i bireysel, 6'sı ortak olduğuna yönelik görüşlerini belirtmişlerdir.

Veriler incelendiğinde, öğretim elemanlarının geneli var olan metotlar dahilinde bireysel yöntem kullanarak veya Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersine senkronize edilerek müfredatın oluşturulduğunu ifade etmişlerdir.

Bireysel yöntem kullanan öğretim elemanlarından elde edilen verilerden "Liseden genellikle metotlu bir eğitimden gelinmediğinden en başlangıç düzeyinde başlatma eğiliminde olunuyor."(Ö.E.7), "Vermiş olduğunuz hedefe göre sıfırdan başlayan öğrenci baz alınarak, sıfırdan hedef seviyesine göre basamak basamak hazırlanır ve belirlenir."(Ö.K.8), ifadeleriyle bireysel yöntem kullandıklarını vurgulamış, "Kanun eğitiminde kendi hazırladığım eğitim yöntemini ve müfredatı kullanıyorum. İlk aşamada yalnızca fiziksel yeterlilik amacıyla hazırladığım alıştırmaları kullanıyorum. Makam müziği icrası öğrenci belirli bir aşamaya geldikten sonra başlıyor. Bu aşamada önce ilgili makamın perde anlayışını anlattıktan sonra kanunda bu perdelerin nasıl seslendirileceğini ve kanunda bu konuda yaşanan güçlükleri anlatıp makam icrasına kendi belirlediğim makam/terkip sıralamasına göre başlıyorum. Çeşitli icra ve süsleme teknikleri tüm eğitim süreci boyunca uygun makam ve eserler üzerinde aşama aşama anlatıyorum. Ayrıca solo icra, eşlik sırasında icra ve toplu icra içerisindeki icra içerisinde kanunun kullanımını da icraya yönelik eğitimin diğer bir boyutunu oluşturuyor." (Ö.K.10), ifadeleriyle kullandığı yöntemini açık bir şekilde vurgulayarak görüşleri desteklemiştir.

Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersine senkronize edilerek, ortak yöntem kullanan öğretim elemanlarından elde edilen verilerden "Kullandığımız müfredat, Türk Müziği Solfej ve Nazariyat Derslerinde öğretimi yapılan temel müzik bilgileri ve Makam sırasına paralel olacak şekilde diğer Kanun öğretim görevlilerinden oluşan çalgı komisyonu tarafından belirlenmektedir. Dönem başlarında gerektiğinde güncelleme yapılmaktadır." (Ö.E.2), "Öğrencilerin hedeflenen teknik becerileri edinme sıralaması ve

makam dersi müfredatında yer alan makamların sırasına göre belirlenmektedir.” (Ö.K.12) ifadelerindeki gibi açıkça ifade edilmiştir. Bu müfredatı kullanan ama etik olmadığını, “Benim tamamen yanlış bulduğum bir sistem olmasına rağmen kurumumuzda belli bir seviyeden sonra tüm Türk müziği enstrümanları ortak bir müfredatla eğitim görmektedir. Bu programa yön veren durum, Türk müziği nazariyatında öğrenilen makamlardır. Tüm eğitimciler öğrencilerin nazariyat dersinde öğrendiği makamlardaki saz eseri formundaki eserleri öğrencilere öğretmektedir. Her enstrümanın farklı tekniklerle icra edildiği düşünüldüğünde bu durum genelinde tüm enstrümanların, özelinde kanun eğitiminin teknik açıdan eksik kalmasına sebep olmaktadır.” (Ö.E.3) ifadeleriyle açıkça vurgulamıştır. Elde edilen veriler içerisinde Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersi dışında ortak müfredat kullanan “İlgili öğretim elemanı ya da varsa elemanları tarafından ortak veya bireysel kararlarla dersin öğrenim çıktıları belirlenir, içerik hazırlanır ve programın ilgili akademik kurul kararı ile onaylanır. Mevcut müfredatın program yeterliliklerini sağlayıp sağlamadığı her eğitim- öğretim yılı sonunda değerlendirilir ve yıllık değerlendirmeler gözden geçirilir. Bu gözden geçirme süreci sonunda; dış paydaşların görüşleri, varsa akreditasyon kuruluşlarının esaslarındaki değişiklikler ve üniversitemizin Akreditasyon ve Kalite Komisyonunca belirlenen esaslara dayalı olarak gerekirse program müfredatında güncellemeler yapılır.” (Ö.K.9), “Kurumumuzun hedefleri ve öğrencilerimizin genel seviyesi doğrultusunda ve bunu yanı sıra Türkiye’deki ilgili kurumlarında yer alan müfredatlarında araştırılması ile kurumumuzdaki kanun eğitiminde uygulanabilecek en iyi ve uygun müfredat oluşturulmuştur.” (Ö.K.14), ifadeleriyle standart bir eğitime yönelik oluşturulan müfredat kullanıldığını vurgulamışlardır.

Bu bağlamda, çeşitli yaklaşımların benimsenmesi eğitim sürecinin esnekliğini vurguladığı söylenebilir. Bireysel yöntemler öğrenci merkezli bir eğitim sunarken, ortak yöntemler disiplinli bir şekilde sürekli değerlendirme ve güncellemelerle kaliteli bir eğitim sunmayı hedeflediği görülmüştür.

4. Dördüncü Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına yöneltilen “Kanun eğitimi sürecinde öğretim programını uygulamakta sorunlarla karşılaştınız mı? Bunları nasıl çözmektesiniz?” sorusundan elde edilen bulgular:

Tablo 4 Kanun eğitimi sürecinde öğretim programını uygulamakta sorunlarla karşılaştınız mı? Bunları nasıl çözmektesiniz Sorusuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar	Evet	Hayır
Ö.E.1	X	
Ö.E.2	X	
Ö.E.3	X	
Ö.E.4	X	
Ö.E.5	X	
Ö.E.6	X	
Ö.E.7	X	
Ö.K.8	X	
Ö.K.9		X
Ö.K.10	X	
Ö.E.11	X	
Ö.K.12	X	
Ö.K.13	X	
Ö.K.14	X	
Toplam	13	1

Tablo 4’te “Kanun eğitimi sürecinde öğretim programını uygulamakta sorunlarla karşılaştınız mı? Bunları nasıl çözmektesiniz” sorusuna yönelik kodlan veriler doğrultusunda 14 öğretim elemanından 13’ü evet, 1’i hayır olduğuna yönelik görüşlerini belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu öğrenciden kaynaklanan sorunlar doğrultusunda, öğretim programını esneterek dersi yürüttüğünü ifade etmişlerdir. Bu veriler, “Evet, öğrencilerin müzikal kabiliyetlerinin ve çalgı öğrenme becerilerinin farklı olması durumu bir sorun oluşturuyor genellikle. Bu problemi çözmek için de öğrencileri kabiliyet ve becerilerine göre bölerek ve öğretim planını değiştirerek çözdüm.” (Ö.K.10), “Öğrencinin hazır bulunuş durumuna göre problem yaşana biliyor...” (Ö.E.7), “tabi ki karşılaştım öğrencinin beceri ve ilgisi yönünde sistematiği, repertuarı tamamıyla değiştirmek zorunda kalıyorsunuz. Bunu çözmek için kendi yöntemimi yani dersin uygulanma yöntemlerini değiştiriyorum. Mesela etüt çalışmasından hoşlanmayan öğrenciler için etüt çalışmalarına ara verip eser örnekleri çalıştırıyorum. Ya da teknik düzeyde sorun yaşayan öğrencileri yine aynı eser ya da etüt üzerinden farklı parmak pozisyonları üzerinden çalıştırarak öğrencinin dikkatini toplamaya ve becerisini geliştirmesini amaçlıyorum.” (Ö.E.4), “Kanun eğitimi sürecinde öğrencilerin ilerleme seviyeleri aynı olmayabilmektedir. Buna yönelik, 4 yıl diğer bir deyişle 8 dönemi kapsayan kanun eğitiminde her dönem için o dönemde işlenecek konulara yönelik eser, etüt ve egzersizlerin yer aldığı 8 dönemlik bir kanun ders notu tarafımda hazırlanmıştır. Bu 8 dönemlik kanun ders notunu, her yıl sonunda, yıl içinde kanun dersinde kazandığım deneyimler ile güncelleyerek daha iyi bir hale getiriyorum. Bu oluşturmuş olduğum 8 dönemlik kanun ders notunu o dönemde eğitim gören kanun öğrencilerindeki seviye farklılıklarını da göz önünde bulundurarak hazırlıyorum. Diğer bir deyişle o dönemin konusuna yönelik farklı seviyelerde eser, etüt ve egzersizleri ders notuna ekliyorum. Kanun dersi eğitimini, kolaydan zora, bilinenden bilinmeyene ilkelerine göre yürütüyorum. Yavaş ilerleyen öğrencileri, seviyesine göre eser, etüt ve egzersizler ile daha ileri bir seviyeye taşıyorum. Böylelikle kanun derslerinde aynı dönemde ders alan kanun öğrencilerindeki ilerleme farklılıklarını çözmeye çalışıyorum. Eserlerde makam seçimini

o dönemki makam dersinde işlenecek olan makamlara yönelik belirliyorum. Böylelikle kanun dersi ile makam dersini de destekliyorum. Buna ek olarak özellikle lisans 4. Sınıfta öğrencilerin teknik seviyelerini de geliştirmeye yönelik teknik zorluklar içeren eserlerde ekliyorum.” (Ö.K.14), “Müfredata göre bazen farklı makamlar ya da farklı türde çalışmalar yapmamız gerekebiliyor. Bu durumlarda programın esnekliğinden faydalanarak problemi çözmeye çalışıyorum.” (Ö.E.5), “Kanun eğitiminin gelenekteki meşk yönteminde olduğu hoca-öğrenci ilişkisi esasına dayanarak birebir yürütülmesi gereken bir ders olduğunu düşünüyorum. Öğrenci sayısının çokluğu ise bu eğitimin sürece için önemli bir zaman ihtiyacı doğuruyor. Öğretim kadrosu yeterli olmadığı zaman çözüm maalesef kanun dersini toplu ders haline getirmek oluyor. Öğrencilerin seviye farkları önemli bir sorun olarak öne çıkıyor. Bu sorun için eğitim kurumlarındaki nitelikli akademik personelin artırılmasından başka çözüm görünmüyor.” (Ö.K.11) “Kurumundaki nazariyat makamlarına göre enstrüman eğitiminin ilerleyişine ek olarak ben de öğrencilere kurumdaki müfredatın dışında bir eğitim programı hazırladım ancak bir süre sonra öğrencilerin hem benim verdiğim eserlere hem de müfredattaki eserlere çalışmakta zorlandığını fark ettim. Öğrencilerin yetenek seviyesindeki farklılıklar ve öğrencilerin sınav kaygısı ile baş edememe durumları bu programı daha fazla sürdürmememe sebep oldu. Şu anda kurumun programı ile sürdürüyorum.” (Ö.E.3) ifadelerle açık bir şekilde vurgulanmıştır.

Sorunla karşılaşmayan öğretim elemanının ifadeleri, “Henüz bir sorunla karşılaşmadım ama karşılaşmış olsaydım da ilgili bölüm başkanı aracılığıyla ya da gerekirse akademik kurul kararı ile öğretim programında iyileştirme yoluna gidebilirdim diye düşünüyorum.” (Ö.K9.) şeklindedir.

Bu bağlamda; öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu, öğretim programını esneterek dersleri yürüttükleri söylenebilir. Bu durum, öğrencilerin müzikal kabiliyet ve çalgı öğrenme becerilerindeki farklılıkların öğretim sürecinde zorluklar oluşturmasıyla ilişkili olduğu görülmüştür. Bu zorlukları aşmak için öğrencileri yetenek ve becerilerine göre gruplandırmakta, öğretim planlarını esnek hale getirmekte ve bireysel öğretim

yöntemlerini uyguladıkları söylenebilir. Bu yöntemler, kanun eğitimi sürecinde öğrenci seviyeleri arasındaki farklılıkları minimize etmeyi amaçlarken kurumlar arasında program farklılığına yol açtığı söylenebilir.

5. Beşinci Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına yöneltilen “Üniversiteler bölüm bazında akredite olma çalışmalarını yürütmekte. Sizin kanun çalgı eğitiminde standartlaşma hakkındaki görüşleriniz nedir?” sorusundan elde edilen bulgular:

Tablo 5 Üniversiteler Bölüm Bazında Akredite Olma Çalışmaları Yürütmekte. Sizin Kanun Çalgı Eğitiminde Standartlaşma Hakkındaki Görüşleriniz Nedir Sorusuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar	Olumlu	Olumsuz
Ö.E.1	X	
Ö.E.2	X	
Ö.E.3	X	
Ö.E.4		X
Ö.E.5		X
Ö.E.6	X	
Ö.E.7		X
Ö.K.8		X
Ö.K.9	X	
Ö.K.10		X
Ö.E.11		X
Ö.K.12	X	
Ö.K.13	X	
Ö.K.14	X	

Toplam	8	6
---------------	----------	----------

Tablo 5’te “Üniversiteler bölüm bazında akredite olma çalışmaları yürütmekte. Sizin kanun çalgı eğitiminde standartlaşma hakkındaki görüşleriniz nedir?” sorusuna yönelik kodlan veriler doğrultusunda 14 öğretim elemanından 8’i olumlu, 6’sı olumsuz görüşe sahip olduğuna yönelik görüşlerini belirtmişlerdir.

Veriler incelendiğinde, öğretim elemanları yarı-yarıya yakın görüşlerini ifade etmişlerdir.

Akredite sağlanarak belirli standartların getirilmesine yönelik öğretim elemanlarından elde edilen veriler, “Kanun eğitimin belli seviyelerde standartlaştırılmasına olumlu bakıyorum. Belli bir standartlaşma olması kanun eğitiminin en azından teknik açıdan ortak bir seviyede ilerlemesini sağlayacaktır. Öğrenci zaten belirli bir seviyeden sonra kendi icra tarzında veya benimsediği bir ekolde ilerleyecektir. Bu durum da icranın çeşitliliğine ve zenginliğine sebep olacaktır.” (Ö.E.3), “Çok önemli bir konu olduğunu düşünüyorum. Çağdaş eğitim anlayışında kanun çalış tekniklerinin standardize biçimde eğitime aktarılması kanunun küresel anlamda standart bir çalgı olarak var olmasına katkı sağlayan çok önemli bir unsurdur.” (Ö.K.12), “Hali hazırda değil kanun Türk Müziği çalgı eğitiminde standardizasyon sağlanmamıştır. Buna birçok sebep sıralanabilir. Çalgı eğitimi kişiye özel, öğrencinin kapasitesi ve gereksinimlerine yönelik yapılmalıdır...” (Ö.K.13), “Aynı dersi veren meslektaşlarımızla istişareler, bölümlerin ders paketlerinden uygulamalar ve alana dair mevcut yazılı kaynaklar incelenerek dersin belirli düzeyde standartlaşması, dolayısıyla bölüm bazında akreditasyon sağlanabilir.” (Ö.E.2), “İlgili alanda "akademik ve alana özgü standartların bir yükseköğretim programı tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen değerlendirme ve dış kalite güvence süreci" olarak düşündüğümüzde ise bu programın akredite olma faaliyetlerini bir an önce tamamlamak isteyebilecekleri düşüncesindeyim. Akreditasyon süreci son derece zaman alan uzun soluklu bir süreç olmakla beraber iyi anlaşılması gereken bir kavram olduğunu düşünüyorum. Yani ben akreditasyonun, bizim bölümümüz

yetenek işi, çalgımız beceri ve kabiliyet odaklı, işimiz duyuma dayalı, müzik nasıl standartlaşır? çalgı nasıl standart kalıplara oturtulur? vs. gibi düşünceleri doğru bulmadığımı belirtmek isterim. İçerisinde öz değerlendirme süreci ile fakülte tarafından saptanmış olan zayıf yönler ve fakültenin bu yönleri nasıl geliştirmeyi amaçladığını içeren ileriye dönük planlamalarında olduğu bir süreç bu, yani ben akreditasyonun yukarıda bahsettiğim kadar sık işlemediği görüşümdedir. Tabi bu doğrultuda akredite olma yolunda ilerleyen ilgili program için belirlenen standartlarda burada önemli bir etkidir, bunu da göz ardı etmemek gerekir.” (Ö.K.9), “YÖK tarafından Müzik Öğretmenliği programı için yayınlanmış ortak bir program bulunmaktadır. Aynı durum Konservatuvarların programları için de oluşturulabilir diye düşünüyorum. Böylelikle konservatuvarlardan mezun öğrenciler arasında ortak temel bir seviye sağlanabilir.” (Ö.K.14) ifadeleriyle açıkça vurgulanmaktadır.

Standartlaşmanın uygun olmayacağına yönelik öğretim elemanlarından elde edilen veriler, “Bir standartlaşmadan söz edemeyiz. Hocanın bilgi ve görgüsü dahilinde bir eğitim çerçevesi olduğunu düşünüyorum tüm kurumlarda.” (Ö.K.8), “Kanun sazı ile ilgili her hoca kendi ekolünün temsilcisidir. Kanun eğitimde tek ekol yoktur, bu sebeple tek ekol baz alınıp eğitim verilemeyeceğini için standartlaşmanın doğru olduğunu düşünmüyorum. Bu sebeple kendi müfredatımızı hazırlarken herhangi bir programı baz almıyoruz.” (Ö.E.7), “Akredite çalışmalarının sanat içerikli bölümlerde sağlanacağını pek düşünmüyorum. Mezun olunca edinilmesi gereken kazanımlar bölüm bazında aynı olsa da (nota okuma ve çalma becerisi gibi) sanat içerikli bölümlerde ekol-tarz-üslup söz konusu olduğu için bazı kazanımlar değişiklik göstermekte haliyle akredite olma durumu pek sağlanamamaktadır.” (Ö.K.10), “Kanun eğitiminde tüm ülke genelinde bir standartlaşmanın mümkün olabileceğini düşünmüyorum. Konu Türk Makam Müziği çerçevesinde ele alınırsa üslup kavramı kuşkusuz öne çıkar. Her öğreticinin benimsediği üslup farklı olacağından bu farklılık eğitim yöntemine de yansiyacaktır. Başlangıç düzeyinde kanun dersinin yürütülüşünde dönemlere göre; duate prensiplerinin kazanılması, belirli metronom hızlarına erişilmesi gibi belirli hedefler konulabilir. Ancak yine de öğreticilerin öğrencileri bu hedeflere ulaştırma yöntemlerinde farklılıklar ortaya

çıkacaktır. Ayrıca çalgı eğitimi dersinin dönem sonu hedeflerine göre öğrencinin bölüm içerisinde aldığı diğer dersler de koordineli olarak planlanmalıdır. Bu durumda da farklı çalgıların eğitim sürecindeki hedeflerin gerçekleşmesi eş zamanlı olamayacağından bu planlamanın da sağlıklı yürütülmesi zor görünmektedir. Bu nedenlerle meşk yönteminde olduğu gibi makam müziği eğitiminin bir bütün olarak yürütülmesi gereken makam müziği eğitiminin farklı derslere bölünerek standartlaştırılmasının çeşitli güçlükler doğurması kaçınılmazdır.” (Ö.E.11), “Bu konu teknik olarak mümkün ama uygulamada yani işin mutfağında çok zor bir konu. Büyük şehirlerde ve konservatuvarlara belli bir düzeyde kanun çalan öğrenciler gelmekte bu da standartlaşma anlamında belli bir seviyeyi oluşturmaktadır. Fakat Anadolu da olan müzik bölümleri de ya da vs. buralarda standartlaşma olgusu çok zor bir konu...” (Ö.E.4), “Standartlaşma olması için öncelikle geniş bir etüt havuzuna ihtiyacımız var. Kanun eğitimi için ne yazık ki geniş bir etüt havuzuna sahip değiliz. Bunun için standartlaşmanın şu aşamada sağlanamayacağını düşünüyorum. Ne zaman ki etütler çoğalsın batı müziğinde olduğu gibi çok sayıda metotlar etüt kitapları ortaya koyulur, o zaman bir standartlaşmadan söz edebiliriz.” (Ö.E.5) ifadelerle açıkça vurgulanmıştır.

Bu bağlamda; öğretim elemanlarının görüşleri, kanun eğitiminde standartlaşmanın olumlu veya olumsuz etkileri ortaya konulmuştur. Bu standartlar, öğrencilere teknik açıdan ortak bir seviyede ilerleme olanağı sağlayacağı söylenebilir. Akreditasyon sürecinin, eğitimde standartların belirlenmesi ve geliştirilmesinde önemli bir rol oynayabileceği söylenebilir. Ancak, bazı standartlaşmanın uygun olmadığını, özellikle kanun eğitiminde her öğreticinin benimsediği ekolün farklı olması ve öğrencilerin kişisel kapasite ve gereksinimlerine yönelik eğitim verilmesi gerekliliği, standartlaşmanın zorluğunu ortaya koyduğu görülmüştür. Ayrıca, kanun eğitiminde geniş bir etüt havuzunun olmaması ve farklı öğrenci profilleri nedeniyle standartlaşmanın pratikte zor olduğu söylenebilir.

6. Altıncı Mülakat Sorusuna İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarına yöneltilen “Mesleki kanun eğitimi alan öğrenci yeni özellikler ve üstünlükler kazanabilmek üzere neleri yapmaya ihtiyaç duyabilir? Eğitim programı ve ortamı sizce bu ihtiyaçları karşılamakta mıdır? Uygulanabilir önerileriniz var mıdır?” sorusundan elde edilen bulgular:

Tablo 6 Mesleki kanun eğitimi alan öğrenci yeni özellikler ve üstünlükler kazanabilmek üzere neleri yapmaya ihtiyaç duyabilir? Eğitim programı ve ortamı sizce bu ihtiyaçları karşılamakta mıdır? Uygulanabilir önerileriniz var mıdır? Sorusuna İlişkin Bulgular

Katılımcılar	Olumlu	Olumsuz
Ö.E.1		X
Ö.E.2	X	
Ö.E.3		X
Ö.E.4	X	
Ö.E.5		X
Ö.E.6		X
Ö.E.7	X	
Ö.K.8		X
Ö.K.9		X
Ö.K.10	X	
Ö.E.11		X
Ö.K.12		X
Ö.K.13	X	
Ö.K.14		X
Toplam	5	9

Tablo 6’da “Mesleki kanun eğitimi alan öğrenci yeni özellikler ve üstünlükler kazanabilmek üzere neleri yapmaya ihtiyaç duyabilir? Eğitim programı ve ortamı sizce bu ihtiyaçları karşılamakta mıdır? Uygulanabilir önerileriniz var mıdır?” sorusuna yönelik kodlan veriler doğrultusunda 14 öğretim elemanından 5’i olumlu, 9’u olumsuz görüşe sahip olduğuna yönelik görüşlerini belirtmişlerdir.

Veriler incelendiğinde, öğretim elemanlarının çoğunluğu eğitim programının yetersiz olduğu görüşlerini ifade etmişlerdir.

Eğitim programının yeterli olduğuna yönelik öğretim elemanlarından elde edilen veriler, “Temel lisans eğitimini alması gerekiyor ve sonrasında kendini ilaveten geliştirebilir. Temel eğitim alması için karşılamakta, ileri seviye eğitim alabilmesi için sınıf ortamından dışarı çıkmalı ve etrafındaki pratikleri değerlendirmeli.” (Ö.E.7), “...Öğrenciler her zaman teknik düzeyi ileri olan, enerjisi yüksek, bilindik ve en dikkat çekici eserleri çalmaya tercih etmekte. Onun dışındaki müzikal özellikler pek dikkate alınmaz. Eğitim programları bu ihtiyacı karşılayabilir bu tamamen eğitimcinin kalitesine ve yeterliliğine bağlıdır. Her zaman öğrencinin beklentisine göre hareket edemeyeceğiniz gibi bazen de belli başlı kriterleri ya da müfredatı ya da müfredat içeriğini esnetebilirsiniz ki bu da öğrencinin dersten kopmaması anlamına gelmektedir. Her zaman belli bir doğru yoktur. Eğitimci bazı durumlarda dersin içeriğini ya da müfredatı esnetebilmelidir. Her öğrencinin farklı bir profilde geldiğini düşünürsek her birey üzerinde uygulanacak doğrular da haliyle değişkenlik gösterecektir. Bunun için Pedagoji eğitimi almak önemli değil ama iyi bir pedagojik yaklaşımın eğitimci tarafından geliştirilmesi elzemdir.” (Ö.E.4), “Öncelikle müfredatta yer alan gerek teknik gerekse nazari eserleri hakkıyla icra etmesi, bunu yapmak için de gerekli teknik alt yapı için ödevlerini yerine getirmesi, gününüzde büyük imkanlar sunan görsel ve duysal medyadan farklı icracıları dinlemesini önerebilirim.” (Ö.E.2), “Konservatuvarımızın eğitim programı ve fiziki koşulları bu ihtiyaçları karşılamaktadır. Öğrenci Türk Müziğini fem-i muhsin kişilerden dinleyerek ve her gün düzenli olarak çalışmalarını pratik ederek başarılı bir yol kateder diye düşünüyorum.” (Ö.K.13), “Bilişim çağının getirisi olarak evrensel her tür müziğe

kavuşmak kolaylaştı. Öğrencilerin bunun farkında olması ve yeni özellikler kazanabilmeleri için eğitimci olarak bu bilgiye hâkim olmak gerekir. Üniversitelerdeki mesleki kanun eğitim sistemindeki müfredatın öğretmenlerin bilgi ve birikimlerine göre hazırlandığını varsayarsak öğrencilerin birçoğu yeni özellikler kazanabilmek üzere - Öğrencilerin workshoplara katılmaları ve sempozyum-kongrelere teşvik edilmeleri gerektiğine inanıyorum. Bu gibi çalışmalar ve ortamlar öğrencileri besleyecek ve becerilerine göre yeni kazanımlar ekleyecektir -Mesleki eğitim veren öğretmenlerin evrensel müziği, icraları-icracıları takip etmeleri ve öğrencilerinin eğilimlerine, becerilerine göre yeni materyaller hazırlanması faydalı olacaktır.” (Ö.K.10) ifadeleriyle görüşleri açık bir şekilde vurgulanmıştır.

Eğitim programının yetersiz olduğuna yönelik öğretim elemanlarından elde edilen veriler, “Kanun öğrencilerinin, sadece eğitim aldıkları kanun eğitimcisi ile sınırlı kalmaması gerektiği düşüncesindeyim. Farklı kanun eğitimcileri veya kanun icracıları ile çalışarak farklı teknik, üslup veya farklı çalışma stratejileri öğrenebilir. Buna yönelik kanun öğrencileri için her dönem veya her yıl üniversite veya ilgili bölüm tarafından tüm masraflar karşılanarak bir workshop ya da masterclass düzenlenebilir. Böylelikle kanun öğrencileri farklı kanun eğitimcileri veya kanun icracıları ile çalışarak farklı teknikler, üslup veya farklı çalışma stratejileri öğrenebilir.” (Ö.K.14), “...Programlar maalesef bunu karşılamıyor. Var olan metotlar ve hocaların üstüne verdiği ödevler tamamlanmalı. Üstüne de günümüzde önde gelen icracıların teknikleri irdelenmeli ve uygulamaya dökülmeli.” (Ö.E.1), “Eğitim programı ancak belli bir seviyeye kadar öğrenciye destek olabilir. Öğrenci teknik açıdan birçok beceriyi edindikten sonra icra tarzını kendi müziksel zevkine göre şekillendirebilir. Bunun için dünya müziğini takip edebilmeli, kesinlikle stüdyo ortamında bulunup (kendini dinlemeli) kendini geliştirebilmelidir. Tüm bunlara ek olarak bence konservatuvarlar arası, kanun eğitimi ile ilgili (öğrencinin katılım sağlayabileceği) çalıştaylar, sempozyumlar, çeşitli etkinlikler düzenlenmeli, böylece öğrenci farklı öğrencilerle de kaynaşmalı interaktif bir ortam sağlanmalıdır. Ayrıca tüm kanun eğitimcileri belirli zamanlarda da olsa online veya yüz yüze bir araya gelip deneyim ve fikirlerini paylaşmalıdır.” (Ö.E.3), “İlk olarak eğitim programlarının

öğrenciye yeni özellikler ve üstünlükler kazandırdığı görüşüne pek katılmıyorum. Bence hali hazırda bir eğitim programı, bir kurumdan mezun olması gereken niteliklere sahip bir öğrenci yetiştirebilmektedir. Hele de güncellenmeyen ve denetlenmeyen bir eğitim programına sahipse, belki sıradan bir öğrenci bile yetiştirmeye yetemeyecektir (hatta bence tam olarak burada akreditasyonun önemi de ortaya çıkmaktadır). Fakat yine de burada öğrencinin hazır bulunuş durumu öz yeterliliği ve çalışkanlığının son derece önemli bir etken olduğunu düşünüyorum. Tüm bu saydığım niteliklere sahip olan öğrenciye mutlaka alanında üstünlük sağlayacaktır ama her zaman bu profilde bir öğrenciyle de maalesef ki karşılaşmıyoruz. Peki öğrenci bu yolda neleri yapmaya ihtiyaç duyabilir? Müzikte çalgı alanının, çalgı üzerinde harcanan mesaiyle paralel olarak ilerleyen bir süreç olduğu unutulmamalıdır. Bu sebeple öğrenci alanı ve çalgısıyla ilgili donanımını artırabilir (workshoplara, masterclasslara, atölye çalışmalarına katılmak gibi). Tabi bu sürecin sonunda akademisyen ya da sanatçı olarak yönleneceği alanı da unutmadan hareket etmeli, diğer taraftan da eklemesi gereken belgeler, geçmesi gereken sınavlar varsa bunları tamamlayabilmelidir.” (Ö.K.9), “Kanun eğitimi diğer alanlarda olduğu gibi lisans dönemi süreciyle (4 yıl) sınırlandırılmamalıdır. Bazı üniversitelerde eğitim süreci ortaokuldan itibaren başlatılmaktadır. Eğer eğitim lisans döneminden başlatılmışsa öğrenci yüksek lisans ve doktora programlarıyla devam etmesi için faydalı olmaktadır.” (Ö.E.6), “Eğitim süreci içerisinde derslerin yanı sıra, ekol teşkil eden kanun icracılarının icra kayıtlarıyla ilgili çokça dinleme ve taklit etme çalışmaları yapılabilir. Sıkça sahne performanslarına hazırlıklar yaparak estetik ve artistik yönden kendini geliştirebilir, icra tecrübesini böylece arttırabilir.” (Ö.K.12), “Türkiye ve dünya genelinde çeşitli üretim faktörlerine bağlı olarak 12 Eşit Aralıklı Ses Sistemine göre hazırlanan kanunun makam müziğinde kullanımı ses sistemi konusunda birçok bilgi ve pratiğin kazanımını gerekli kılmaktadır. Bu nedenle öğrenci hem makam müziğinin tarih sürecindeki ve günümüzdeki teori-icra ilişkisini çok iyi bilmeli hem kendi çalgısının seslendirme olanaklarına hâkim olmalı hem de eksikliklerinin bilincinde olmalıdır. Bu ihtiyaç ise kanun dersinin dışında ayrı bir öğrenme süreci gerektirmektedir. Kanun ağırlıklı olarak Türk Makam Müziği için üretilen ve bu doğrultuda eğitimi verilen bir çalgı gibi görünse de günümüzde tüm müzikler içerisinde yer almaktadır. Bu nedenle öğrenciler farklı

müziklerinin teori ve icra pratikleri konusunda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bu bilgilere çeşitli amaçlar için özelleşen bölümler içerisindeki akademik eğitimde ulaşmaları mümkün olmayabilir. Akademik eğitim içerisinde bu amaçlar doğrultusunda hazırlanacak seçmeli dersler bu konuda yardımcı olabilir. Ancak yine de öğrencilerin araştırma ve bilgilenmeye yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu süreçte de öğrenciler doğru kaynaklara ulaşmaları konusunda yönlendirilmelidir.” (Ö.E.11), “Yeni teknikleri öğrenmeye ihtiyaç duyabilir. Bunu kendi hocasından öğrenemiyorsa internet ortamından kendi öğreniyor genellikle. Bunları karşılamakta eksik kalabilir. Youtube gibi mecralardan ilgili farklı teknikleri uygulayan icracılardan taklitle öğrenmeye çalışılması önerilebilir.” (Ö.K.8), “Öğrencilerin bence en çok ihtiyaç duyduğu şey belirsizliklerin tamamen ortadan kalkması. Bir süsleme tekniğinden bahsediyorsak bununla ilgili çok sayıda çalışma parçasına ulaşabilmeliyiz ve öğrenciler bunu mutlaka istiyorlar. Aslında yine konu materyal genişliği ile ilgili. Öğrencilere yeni özellikler ve üstünlükler kazandırabilecek şeyler bana göre süsleme tekniklerinin çok daha detaylı şekilde işlenmesi.” (Ö.E.5) görüşleri açık bir şekilde vurgulanmıştır.

Bu bağlamda, müzik eğitimi programlarının temel olarak öğrencilerin gelişimine destek olma potansiyeline işaret ettiği görülmüştür. Programların öğrencilere sağladığı imkanların, öğrencilerin beklentileri ve müfredat esnekliği gibi faktörlerle ilişkili olduğu, ayrıca öğrencilerin ileri seviye eğitime hazırlanması için pratik deneyimlerin önemli olduğu söylenebilir.

Görüşler doğrultusunda, eğitim programlarının yetersiz olduğunu, öğrencilerin teknik beceriler kazandıktan sonra müzikal tarzlarını geliştirmeleri gerektiğini ve programların bu ihtiyaca cevap veremediğini katılımcıların savundukları görülmüştür. Ayrıca, öğrencilerin farklı eğitimcilerle çalışarak çeşitli teknikler öğrenmeleri gerektiği ve programların bu yönde geliştirilmesi gerektiği söylenebilir. Nitekim müzik eğitimi programlarının öğrencilerin gelişimine destek olma potansiyeline sahip olduğu, ancak mevcut programlarda bazı eksikliklerinin bulunduğu ve öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilmesi bakımından geliştirilmesi gerektiği söylenebilir.

BÖLÜM IV: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

1. Sonuç

Çalışmanın sonuçları, öğretim elemanlarının genellikle ortak hedeflere sahip olmalarına rağmen, kurumlar arasında eğitim yöntemleri ve hedefleri açısından değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Nitelikli ve kapsamlı bir eğitim sunma amacıyla birlikte, öğrencilerin çeşitli kariyer yollarında başarılı olmalarını sağlamak için gerekli bilgi ve becerilerin aktarılmaya çalışıldığı sonucuna varılmıştır.

Özellikle, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersiyle senkronize bir şekilde, öğrencilerin hedefleri ve müzikal algılarına uygun olarak, öğretim elemanları tarafından belirlenen içerikle kanun eğitimi verildiği tespit edilmiştir. Ancak, kurumlar arası yatay geçiş yapan öğrencilerin adaptasyon sorunu yaşamalarının muhtemel olduğu belirtilmiştir.

Çalgı derslerinin standart bir yapıya sahip olması ve bölüm dersleriyle uyumlu olması, öğrencilerin zorlanmadan devam etmeleri açısından önemlidir. Öğrencilerin müzikal yetenek ve çalgı öğrenme becerilerindeki farklılıkların öğretim sürecinde zorluklar oluşturması bağlamında, öğretim elemanlarının çoğunluğu çeşitli yaklaşımların benimsenerek eğitim sürecini ve öğretim programını esneterek dersleri yürüttüklerini ifade etmişlerdir.

Standartlaşmanın olumlu veya olumsuz etkileri konusunda öğretim elemanlarının görüşleri çeşitlidir. Standartlar, öğrencilere teknik açıdan ortak bir seviyede ilerleme olanağı sağlayabilir, ancak kanun eğitimindeki farklı öğretim ekollerinin ve öğrencilerin kişisel gereksinimlerinin göz önünde bulundurulması gerekliliği standartlaşmayı zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda, müzik eğitimi programlarının öğrencilerin gelişimine destek olma potansiyeline sahip olduğunu ancak mevcut programların eksikliklerinin bulunduğu ve öğrencilerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilmesi için geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu kapsamda, teknik becerilerin kazanılmasının ardından

öğrencilerin müzikal tarzlarını geliştirmelerini destekleyecek ve çeşitli eğitimcilerle çalışma imkânı sağlayacak programların oluşturulması önerilmektedir.

2. Tartışma

Bu çalışmanın birinci sorusuna ilişkin elde edilen verilerden konservatuvarların başta sanatçı yetiştirdiği, bunun yanı sıra eğitimci vb. istihdamını sağladığı görüşü literatürde farklı yazarlarla tartışılmıştır. Bu bağlamda Ede (2011) ve Doğruöz (2017) konservatuvarların temel amacının icracı yetiştirmek olduğunu ifade ederek, bu amacın yanı sıra eğitimci de yetiştirdiğini vurgulamaktadır. Öğrencilerin nitelikli mezun edilmelerinin sağlanmasını; tonmeister, ses teknolojü, kompozitör, müzikolog, bilimsel araştırmacı ve notist gibi çeşitli alanlarda yetiştirilerek, istihdam alanının oluşturulmasını ifade etmektedir. Ayrıca eğitim fakülteleri müzik eğitim bölümlerinin çalgı eğitimcileri konservatuvar mezunlarından karşılanabileceğini vurgulamaktadır. Konservatuvarlara öğrenci alımı ve yetiştirilmesinde istihdam ihtiyacı, şartları geniş biçimde düşünülmelidir. Zira yine ilgili kaynaklarda, önceden kestirilemeyen sorunların sonradan çıkabileceğini belirtmektedir. Yener ve Apaydın (2016), kontrolsüz yapılandırılmaldan, mezuniyet sonrası istihdam alanlarında karışıklık yaşandığını ifade etmektedir. Bunu önlemek amacıyla, temelde icracı yetiştirme amacı taşıyan konservatuvarlar dışında müzik kurumlarını kapsayacak şekilde fakültelerin kurulması önerilmektedir. Konservatuvarlar ve müzik fakülteleri olacak şekilde ayırarak, ismine göre nitelik sağlanmasını ve kurumların mezunlarına verilen ünvanlar doğrultusunda istihdam oluşturulmasının daha verimli olacağı vurgulanmaktadır. Nitekim Köroğlu (2022), çalışmasında konservatuvarlar arasında isim farklılıklarının görüldüğünü, çalgı eğitimi derslerinin isim ve içerik bakımından birbirleriyle farklı olduğunu vurgulamaktadır. Ders isim ve içeriklerinin farklı yapılandırılması, işleyişi de farklılaştırarak yöntem ve metot kullanımını etkileyeceği söylenebilir.

Bu çalışmanın ikinci sorusuna ilişkin elde edilen verilerden kanun eğitiminin standart bir yapıya sahip olmadığı, hedef ve içeriğin öğretim elemanları tarafından belirlendiği ve buna ilişkin kurumlar arasında standart bir yapı oluşturulması görüşü

literatürde farklı yazarlarla tartışılmıştır. Çalgı eğitimi ve öğretiminde, sistematik metotların yanısıra usta-çırak ilişkisinin kullanıldığını (Alkaç ve Kaya, 2017), çalgı eğitimi kapsamında verilen kanun eğitiminde ise genellikle öğretim elemanları tarafından belirlenen yöntemlerle, standart bir öğretim metodu olmadan yürütüldüğü bilgisi alan literatüründe (Alkaç ve Kaya, 2017; Eryiğit, 2019; Savaş 2016) yer almıştır. Aynı zamanda bu durumun olumlu olmayacağını ve eğitim sürecinde farklı sorunların ortaya çıkacağı vurgulanmaktadır (Özmenteş ve Özmenteş, 2009; Eryiğit, 2019).

Bu çalışmanın üçüncü sorusuna ilişkin elde edilen verilerden kanun eğitiminde kullanılan müfredatın çeşitli yaklaşımlar benimsenerek belirlendiği görüşü literatürde farklı yazarlarla tartışılmıştır. Çalışmamız bulgularında öğretim elemanlarının Türk müziği nazariyatı ve solfeji dersiyle senkronize bir şekilde yürütüldüğü görüşlerine ilişkin Eryiğit (2019), kanun eğitiminin Türk müziği nazariyatı ve solfeji dersiyle senkronize bir şekilde yürütülmesi öğrenciler üzerinde etkili olabildiğini vurgulamaktadır. Bu durumun program esnekliğinden faydalanılarak kullanıldığı, çalışmamız bulgularında açıkça ifade edilmiştir. Çalgı eğitiminde öğretim yöntemleri, öğrencilerin seviyesi ve teknik gelişimleri çerçevesinde esnetildiği vurgulanmaktadır (Özmenteş ve Taşkın, 2011). Çalgı eğitiminde sistematik bir yaklaşımla metotların oluşturulması (Karaelma, 2010), Türk müziği çalgılarının uluslararası anlamda çalışma ortamı edinebilmeleri düşüncesine bir kez daha dikkat çekildiği vurgulanmaktadır (Alkaç ve Kaya 2017).

Bu çalışmanın dördüncü sorusuna ilişkin elde edilen verilerden kanun eğitimi sürecinde uygulanan programda karşılaşılan sorunlara yönelik görüşlerin literatürde farklı yazarlarla tartışılmıştır. Eryiğit (2019) ve Çelebi (2021) çalışma sonuçlarında ders dışı çalışma eksikliği, zaman yetersizliği, materyal ve repertuar eksikliği, Türk müziği tavrı oluşturma, çalgıya hakimiyet, akort problemleri ve uygun çalışma ortamı oluşturulması gibi çeşitli problemlerle karşılaşıldığını ayrıca sürekli yapılan etüt çalışmalarının ve eser çetelesinin ilgi çekici olmaması da bu isteksizliği arttırdığı vurgulanmaktadır. Çalışmamız bulgularında bu durumu törele etmeye yönelik, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar doğrultusunda, öğretim programının esnetilerek öğrenci

merkezli bir öğretim programı uygulandığı görüşleri, ilgili çalışmalarla uyum gösterdiği görülmektedir.

Bu çalışmanın beşinci sorusuna ilişkin elde edilen verilerden kanun eğitiminin standartlaştırılması görüşlerine ilişkin literatürde farklı yazarlarla tartışılmıştır. Kahyaoğlu (2009), Karaelma (2010) ve Karakaş (2019) çalışmasında, kanun eğitimine ilişkin kaynak ve metotların, alan ihtiyaçlarını yeterince karıştırmadığını, kanun materyallerine ilişkin düzeysel bir müfredat ve repertuar oluşturulması gerekliliğini vurgulamaktadır. Kahyaoğlu (2009) çalışmasında ayrıca, Türk müziğinin önemli bestecileri ve eğitimcileri tarafından, Türk müziğinin asıl duygusunu duyarak, meşk ederek ve eserleri hafızaya alarak yansıtılabileceği ifadelerine yer vererek, oluşturulacak materyallerde bu durumun ele alınarak işlenmesini ve çalgı eğitiminde yalnızca metodun yeterli olmayacağını belirtmektedir. Bu bağlamda, çalışmamız bulgularında yer alan görüşlerle benzerlik göstermektedir.

Bu çalışmanın altıncı sorusuna ilişkin elde edilen verilerden kanun eğitim programı ve ortamının yetersiz olduğu görüşü literatürde farklı yazarlar tarafından olumlu ve olumsuz olarak tartışılmıştır. Çelebi (2021), eğitim programlarının öğretmenlik görevinde genel olarak yeterli olduğunu, Alkaç ve Kaya (2017) yükseköğretim kurumlarında, lisans düzeyinde eğitimin yeterli olmadığını aktarmaktadır. Metotlu öğretim programı tercihinin ilişkin Karaelma (2010), başlangıç bazılarının düzeyi eğitim için kısmen, bazılarının da orta ve ileri seviye için kısmen yeterli olabileceğini ifade etmektedir. Elkaya (2019), çalışmasında metotlardaki eksiklikleri vurgulayarak diğer çalışmayı destekler niteliktedir. Aynı zamanda Karaelma (2010), günümüz bilgi çağında bu kaynakların genel olarak ihtiyaçları sağlayamayacağını vurgulamaktadır. Dijital ortamlarda çalgı icrasını geliştirmeye yönelik Karakaş (2019), aktarılan bilgilerin, öğrenciyi yanlış yönlendireceğini ve icrasını olumsuz yönde etkileyeceğini ifade etmektedir. Çelebi (2021) materyallerin çoğaltılması, çeşitli etkinlikler düzenlenmesi, eğitimcilerin dijital platformlar ve topluluklar aracılığıyla sürekli iletişimde olmaları, öğrenciler ve eğitimciler için etkili olacağını ifade etmektedir.

3. Öneriler

Öğretim elemanlarının olumlu ve olumsuz görüşleri göz önünde bulundurularak, mevcut programda eksikliklerin bulunmasından hareketle; müfredatla ilişkin standartların geliştirilmesi kapsamında kanun eğitimi müfredatının standartlaştırılması için öğretim elemanlarının katılımıyla bir çalıştay gerçekleştirilebilir. Bu grup, farklı öğretim ekollerini ve öğrenci ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak kapsamlı bir müfredat geliştirebilir.

Öğretim elemanlarının çeşitli yaklaşımlar arasından tercih ettiği, öğrenci merkezli öğretim yaklaşımından hareketle; bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımlarının incelenmesi, farklı öğrenci profillerine yönelik bireyselleştirilmiş öğrenme yöntemlerinin etkilerini araştırmak için bir çalışma yapılabilir. Öğrencilerin müzikal yetenek ve öğrenme tarzlarına daha iyi cevap verebilecek öğretim stratejilerinin belirlenmesine yardımcı olabilir.

Akreditasyon sürecinin, eğitimde standartların belirlenmesi ve geliştirilmesinde önemli bir rol oynayabileceği, ancak bazı standartların uygun olmayacağı sonucundan hareketle; müzik eğitimi programlarında akreditasyon süreçlerinin, standartların belirlenmesi ve geliştirilmesinde nasıl bir rol oynadığını inceleyen bir araştırma yapılabilir. Bu çalışma, akreditasyonun müfredatın kalitesini artırmadaki etkisini değerlendirebilir.

Eğitim programlarının yetersiz olduğunu, öğrencilerin teknik beceriler kazandıktan sonra müzikal tarzlarını geliştirmeleri gerektiğini ve programların bu ihtiyaca cevap veremediği sonucundan hareketle; eğitim programlarının iyileştirilmesi öğrencilerin teknik becerilerini kazandıktan sonra müzikal tarzlarını geliştirebilmeleri için eğitim programlarının nasıl iyileştirilebileceği üzerine bir araştırma yapılabilir. Bu çalışma, öğrencilerin daha bütünsel bir müzik eğitimi deneyimi yaşamalarını sağlayabilir.

Öğrencilerin bireysel algılarına yönelik dersleri zorlanmadan devam ettirebilmeleri bakımından, öğretim elemanlarının çeşitli yaklaşımları kullandığı ve bu durumundan da kurumlar arası eğitimde farklılık göstermesinden hareketle; Devlet konservatuvarları yetenek sınavlarına ilişkin ortak bir düzenleme önerisinde bulunulabilir. Belirlenmiş değerlendirme kriterlerinin kullanılması, adayların yeterlilik durumlarına göre belirlenen hedefler doğrultusunda eğitime başlatılması, eğitim kalitesinin artmasını ve öğrenciler arasında teknik beceri açısından homojen bir seviye sağlanmasını mümkün kılabilir. Bu düzenleme, belirli standartların uygulanmasını ve konservatuvarların eğitim süreçlerinin iyileştirilmesine katkı sağlayabilir.

Çalgı eğitiminin, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersi ile bağlantılı yürütülmesi sonucundan hareketle; Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersinin güncel durumuna ilişkin mülakat çalışması yapılması kurumlar arasındaki mevcut durumu ortaya sunmayı amaçlayarak kurumlarda dersi yürüten öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda, dersin kurumlar arasında standartlaştırılmasına yönelik önerilerde bulunulabilir.

Çalgı eğitiminin, Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersi ile bağlantılı yürütülmesi ve derslerin kurumlar arasında farklılık göstermesinden hareketle; Türk Müziği Nazariyatı ve Solfeji dersine ilişkin öğretim programı önerisinde bulunulması kurumlar arasında dersin ortak bir programla yürütülmesi bağlamında, eğitim gören öğrencilerin homojen bir bilgi birikimiyle mezun olmalarına imkan tanıyarak, ortak yürütülen derslerin standartlaştırılmasına yönelik örnek çalışma olarak kullanılmasına ve konservatuvarların eğitim süreçlerini iyileştirilmesine katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Acar, E. (1994). *15.-16. yüzyıllarda kullanılan Türk musikisi sazları* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi
- Akbudak, H. ve Taşdemir, T. (2021). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin bireysel çalgı tercihlerini etkileyen faktörler. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 7 (2): 285-296. DOI: 10.22252/ijca.1035341
- Aksungur, A. U. (2010). *Kanun sazının icrası öğretim teknikleri karşılaştırmalı kanun metodu analizleri ve kanun eğitimi etütleri* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi
- Algı, S. (2013). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda geleneksel Türk sanat müziği destekli bağlama öğretiminin öğrencilerin bağlama çalma becerisi ve tutumlarına etkisinin incelenmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Alkaç, G. ve Kaya, F. (2017). Yükseköğretim kurumlarındaki Türk müziği çalgı eğitimine kanun ve klasik kemençe örneklemleri ile genel bir bakış. *Fine Arts*. 12(1): 17-29. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.1.D0186>
- Alsop, M. A. (2022). Fundamentals of qualitative research in music education: An introduction. *Qualitative Research in Music Education*. 4(1), 3–31.
- Artaç, A. (2021). Konservatuvarların çalgı eğitimi müfredatlarında çağdaş Türk müziği eserlerinin yerinin incelenmesi. *Akademik sanat*. (14): 51-80. DOI: 10.34189/asd.2021.14.005
- Aslan, D. (2021). *Güzel sanatlar liseleri müzik bölümlerindeki kanun öğretimi ders kitaplarının incelenmesi, buna dair uzman görüşleri ve öneri etüt çalışmaları* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi.

- Avcı, D. (2019). *Türkiye'deki güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi kanun dersi öğretim programının uygulanışına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Avcıoğlu, S. (2019). *Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin bireysel çalgı dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Avcıoğlu, S. ve Şen, Y. (2020). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin bireysel çalgı dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of International Social Research*. 13(70): 801-822. <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.4136>
- Avgın, İ. ve Gül, G. (2023). Carabo-cone yönteminin kullanılabilirliğinin okul öncesi eğitim programında yer alan gelişim özellikleri açısından değerlendirilmesi. *Bati Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*. 14 (1): 182-195. DOI: 10.51460/baebd.1180922
- Bahadır Güner, B. (2014). Meşk ve metot: sözlü kültürden yazılı kültüre çalgı eğitiminde değişim. *Porte Akademik: Journal of Music & Dance Studies*. 9(10): 17-26.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Pegem Yayınevi
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır ?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 5(2): 368-388. DOI: 10.31592/aeusbed.598299.
- Bayrak, B. (2007). *Yükseköğretim kurumlarından beklenen hizmet kalitesi ve hizmet kalitesinin algılanmasına yönelik bir araştırma* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Behar, C. (1998). *Aşk olmayınca meşk olmaz* (5.Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

- Behar, C. (2015). *Osmanlı-Türk Musikisinin Kısa Tarihi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Birgül, Y. ve Nacakçı, Z. (2017). Güzel sanatlar lisesi viyola eğitiminde kullanılan repertuvara yönelik öğrenci görüşleri-opinions of students for viola training repertoire in fine arts high school. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 9(22): 413-427. <https://doi.org/10.20875/makusobed.350559>
- Bulut, M. H. (2018). Eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dallarındaki öğrencilerin çalgı çalmada ezberi kullanma durumları Sivas örneği. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*. 4 (2): 1-6. DOI: 10.22252/ijca.528470
- Büyüköğenç Polat, B. (2018). Okul öncesi müzik eğitiminin önemi ve eğitim yöntemleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*. 4 (7): 52-64. DOI: 10.5578/amrj.66453.
- Coşkun, D. F. (2013). Geleneksel Türk sanat müziği eğitiminde kurumsallaşmanın tarihsel evrimi. *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*. (3): 149-157.
- Çelebi, M. (2021). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dallarında kanun eğitimi dersinin içerik ve yönteminin öğretim elemanı görüşleri alınarak incelenmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Çevik, D. B. (2007). Müzik öğretim yöntemlerinden, orff müzik öğretilerine genel bir bakış. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 9 (1), 95-100.
- Çiftçi, K. K. (2022). Kanun metotlarında yer alan örnek eserlerin incelenmesi. *Social Sciences Studies Journal (SSSJJournal)*. 6(56): 644-656. DOI: 10.26449/sss.2105
- Çilden, Ş. (2003, Ekim 30-31). *Çalgı eğitiminde nitelik sorunları* [Sözlü Bildiri]. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.

- Dal, B. (2019). *Lisans düzeyi eğitim veren Türk müziği devlet konservatuvarlarında meslek çalgısı tercih sebebini etkileyen faktörler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Demirgen, E. (2013). III. Selim dönemi'nde Enderun-İ Hümayun mekteplerinde okutulan müzik risalesinin meşk yöntemi açısından incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*. 3(11): 27-46. DOI: 10.7816/idil-03-11-02.
- Demirkaya, E. (2023). *Çocuklarda bağlama eğitimine yönelik uzman görüşlerinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Doğan Sevinç, H. (2012). *Meşk sistemi bağlamında taksim formunda üslub üzerine bir çalışma* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Haliç Üniversitesi.
- Doğruöz, M. D. (2017). Müzik öğretmenliği lisans programlarında yer alan bireysel çalgı dersi kapsamında "kanun". *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*. (11): 63-72.
- Dural, T. (2007). *Yan flüt eğitiminde diyafram nefesinin önemi ve diyafram nefesinin Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki yan flüt dersi öğretim programlarındaki yeri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Dursun, M. (2022). *Kanun eğitimi başlangıç düzeyi uygulamalarına ilişkin bir eylem araştırması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Dündar, M. (2003). Anaokulu ve ilköğretimin birinci sınıfında ritim eğitimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23 (2): 171-180.
- Elkaya, H. (2019). *Kanun eğitiminde kullanılan metot kitaplarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ordu Üniversitesi.

- Erdoğan, C. S. (2019). *Konya ilindeki müzik öğretmeni adaylarının kanun eğitimi süresince kazandıkları teknik davranışların incelenmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Eren, B. (2012). Müzik eğitiminde kaynaştırma uygulamaları ve Orff-schulwerk. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2 (2): 14-25.
- Eryiğit, Y. Ö. (2019) *Lisans eğitimlerinde kanun çalgısını icra edenlerin öğrenme ve eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlar* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Geboloğlu, B. (2020). Türkiye'deki klasik Türk müzik sanatçıları ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*. 9 (65): 19-30.
- Gerçek, İ. H. (2010). Meslekî müzik eğitimi veren kurumlarda kullanılan ud metodları üzerinde karşılaştırılmalı bir çalışma. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 14(1): 149-156.
- Gergin, Z. (2010). *Bireysel çalgı dersine ilişkin öğrenci tutumlarının ve başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- Göksu, A. (2014). *Geleneksel Türk çalgı müziği üst düzey icracılarının performans gelişim süreci ile devlet konservatuvarları çalgı eğitiminde kullanılan öğretim yöntemleri üzerine karşılaştırmalı bir araştırma* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Erciyes Üniversitesi.
- Göktaş, D. (2023). *Başlangıç seviyesi kanun eğitimi modeli önermesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi.
- Haşhaş, S. (2016). Bağlama öğretimi/öğreniminde geçmişten günümüze usta-çırak ilişkisi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*. 2 (2): 35-41. DOI: 10.22252/ijca.279959

- Hatipoğlu, V. (2008). *Mesleki mzk eğitimi veren kurumlarda Türk müziği uslleri öğretiminin değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Jelen, B. ve Alparslan, E. (2022). Türkiye’de mesleki alđı eğitiminde karşılaşılan sorunlar ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*. 92(4): 485-497.
- Kahyaoglu, Y. (2021). Türk müziğinde meşk sistemi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*. 7(1): 277-283. <https://doi.org/10.22252/ijca.942571>
- Kahyaoglu, Y. (2009, Eylül 23-25). *Geleneksel Türk Müziği eğitiminde metot ihtiyacı ve kanun metotları üzerine bir inceleme*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye.
- Kahyaoglu, Y. (2011). *Kanun sazı ğretiminde klasik Türk müziği saz eseri formlarının fonksiyonlarının incelenmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Kahyaoglu, Y. (2017). Kanun sazı eğitiminde metod ihtiyacı ve Türkiye’deki kanun metodları üzerine bir inceleme. *İnönü niversitesi kültür ve sanat dergisi*. 3(1): 97-107.
- Kale, M. N. (2018). *İlköğretim temel müzik eğitim programındaki (5-6-7 ve 8. sınıflar) (Orff-Kodaly-Dalcroze) müzik ğretim yöntemlerinin uygulanmasına yönelik ğretmen görüşleri* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Kaliver, O. (2018). *ğretim elemanları görüşleri doğrultusunda Türk müziği alđı ğretim yöntemlerinin belirlenmesi ve alđı ğretiminde kullanılan metotların incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi.

- Kara, M. (2016). *Keman eğitiminde temel davranışların kazandırılmasında kullanılan analogik yaklaşımların incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Karabulut, G. (2009). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı 1. ve 3. sınıf öğrencilerinin piyano dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 1(1): 49-71.
- Karaelma, B. (2010). Türk müziğinde kanun eğitimi ve kanun metotları üzerine bir inceleme. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*. (22): 129-138.
- Karakaş, S. (2019). *Türkiye’de Kanun Öğretiminde Kullanılan Yayınlanmış Metot ve Kaynakların Çeşitli Değişkenler Yönünden İncelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Kemalbay Eren, E. (2019). Emile Jaques-Dalcroze ve ritmik yöntemi. *Eurasian Journal of Music and Dance*. (14): 131-145.
- Kırımlıoğlu, V. (2011). *Başlangıç seviyesinde” kanun” için etütler* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Koca, Ş. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı öğretimi yeterlik düzeyleri ile ilgili görüşlerinin incel. *Journal of Turkish Studies* 8. 8 (8):835-835.
- Konakcı, N. (2010). *Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.

- Kostak Toksoy, A. (2006). “*Kanun eğitiminde teknik çalışma ve süsleme elemanlarını içeren etütler*” [Yayımlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Köksal, Ş. (1995). *Kanun:(Tarihçesi-yapımı-mandal sistemi)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Kuran, E, N. (2007). *Suzuki metodu ve Türkiye'deki konservatuvar öncesi müzik eğitimi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Lambert, V. A. ve Lambert, C. E. (2012). Qualitative descriptive research: An acceptable design. *Pacific Rim International Journal of Nursing Research*. 16, 255–256.
Erişim adresi: <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/PRIJNR/article/view/5805/5064>
- Lehimler, E. ve Kaliver, O. (2019). Öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda türk müziği çalgı öğretim yöntemlerinin incelenmesi. *Turkish Studies-Educational Sciences*. 14(4): 1517-1544.
- Öbek, C. (2014). *Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde verilen Türk müziği çalgı eğitimi ile piyano dersi başarı durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Özal, K. (2007). *Dalcroze Metodu*. Samsun: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Özçimen, A. ve Burubatur, M. (2012). Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Birinci Sınıf 1. ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot Etüt ve Egzersizler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (27): 185-194.
- Özek, E. (2017). Türk Müziği Eğitiminde Meşkin Yeri. *Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi*. (16): 83-92.

- Özen, N. (2004). Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 24 (2): 57-64.
- Özgür, Z. (2006). *Kanun çalgısının üretim aşamaları ve yapımında kullanılan ahşap malzemenin seçimi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Gazi Üniversitesi.
- Özmenteş, S. ve Özmenteş, G. (2009). Çalgı çalışmaya ilişkin tutum, bireysel özellikler ve performans düzeyi ilişkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 17(1): 353-360.
- Patten, M. L. ve Newhart, M. (2017). *Understanding research methods: An overview of the Essentials* (10. Baskı). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315213033>
- Polat, A. (2022). Nitel araştırmalarda yarı-yapılandırılmış görüşme soruları: Soru form ve türleri, nitelikler ve sıralama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 22(Özel Sayı 2), 161-182.
- Savaş, K. (2016). *Mesleki müzik eğitimi veren devlet konservatuvarlarındaki kanun eğitiminin içerik ve yöntem bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Savaş, K. (2018). Mesleki müzik eğitimi veren devlet konservatuvarlarındaki kanun eğitiminin içerik ve yöntem bakımından incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*. 4 (7): 81-102.
- Somakçı, P. (2002). Kanun öğretiminde ilkeler ve program. *Çağdaş Eğitim Dergisi*. 286: 26-31.
- Somakçı, P. (2005). Mesleki müzik eğitiminde çalgı öğretimi ve çalgı öğretim elemanlarına düşen görevler. *Çağdaş Eğitim Dergisi*. 320: 13-16.
- Soykunt, N., Kırca, Ş. ve Önder, C. P. (2023). Mesleki Müzik Eğitimi Veren Öğretim Elemanlarının Kodaly Yaklaşımı ve Uygulamaları ile İlgili Görüşlerinin

- İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Sanat Araştırmaları*. 2 (1): 66-79.
DOI: 10.32955/neuissar202321681.
- Şendurur, Y. (2001). Keman Eğitimi Dersine Etkili Hazırlanma Süreci. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(2).
- Şenzeybek, M. (2021). *Türk müziği ve Türk müziği çalgılarına yönelik metaforik algıların incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İzmir Demokrasi Üniversitesi.
- Tanınmış, G. E. (2014). Çocuklar için doğru çalgı seçiminde Ben-Tovim/Boyd sistemi. *NWSA-Fine Arts*. 9(4): 175-180.
- Toksoy, A. C. ve Beşiroğlu, Ş. (2006). Orff Yaklaşımı çerçevesinde İlköğretim I. Kademesinde müzik ve hareket eğitimine başlangıç için bir model önerisi. *İtüdergisi/b*. 3(2): 22-34.
- Topalak, Ş. (2013). Güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi/öğretiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi. *SED-Sanat Eğitimi Dergisi*. 1(2): 114-129.
- Topaloğlu, T. (2021). Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı seçimini etkileyen unsurların öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *TEBD*. 19(2): 788-809. <https://doi.org/10.37217/tebd.873044>
- Tufan, S. (1997). Grup piyano eğitimi. AGSL Sempozyumunda sunulan bildiri. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi, Trabzon*. 5(25): 37-38.
- Tüfekçioğlu, S. (2015). *XV. Yüzyıl edvar kitaplarında çalgılar* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Uçan, A. (1995). Türkiye’de güzel sanatlar fakültelerinin yeniden yapılanması ve eğitim programlarının yeniden düzenlenmesi. *Anadolu Sanat*. (4): 121-142.

- Uslu, M. (1998). *Türkiye’de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Uyan, Z. D. (2023). Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda flüt-gitar ikilisinin kullanımına ilişkin öğretim elemanı görüşleri. *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*. 14(53): 1138-1152. DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3294>
- Ünver, E. (2016). Neden ve nasıl sanat eğitimi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*. 5(23): 865-878.
- Yakınlar, Ö. (2023). *Güzel sanatlar liseleri" çalgı eğitimi kanun öğretim programının" değerlendirilmesi ve taslak öğretim programı önerisi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (1995). *Kodaly yöntemi ile müzik eğitimi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yıldız, N. (1986). *Müzik öğretmeni yetiştiren yükseköğretim kurumlarında ana çalgı keman eğitiminin programlar yönünden incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Yiğit, E. F. (2000). *Müzik eğitiminde kodaly metodunun rolü* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yungul, O. (2018). Müzik eğitiminde web tabanlı uzaktan eğitim. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*. 7(2): 1333-1348.
- Yücel, H. (2017). Türk müziğinde ud eğitimi ve ud metotları üzerine bir inceleme. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*. 6(32): 1413-1425.

EKLER

1. Ek: 1 Çalışma Grubunu Oluşturan Kurumlar

Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuvarı

Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı

Bursa Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı

Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Antakya Devlet Konservatuvarı

İnönü Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

2. Ek: 2 Katılımcıların Demografik Veri Formu

Demografik Özellikler	Grup	Frekans (<i>f</i>)	Yüzde (%)
Yaş	25-30	1	7,14
	36-40	6	42,86
	41-45	5	35,71
	46-50	2	14,29
Cinsiyet	Kadın	8	53,33
	Erkek	7	46,67
Ünvan	Öğretim Görevlisi	7	50
	Doktor Öğretim Üyesi	2	14,29
	Doçent Doktor /Doçent	4	28,57
	Profesör	1	7,14
KıdemYılı	0-5	3	21,43
	6-10	1	7,14
	11-15	4	28,57
	16-20	5	35,71
	21-25	1	7,14
Yıllık Öğrenci Sayısı	0-5	9	64,29
	6-10	3	21,43
	11-15	2	14,29

3. Ek: 3 Mülakat Soruları

1. Kurumunuzda verdiğiniz kanun eğitiminin hedefi nedir? (Sanatçı veya Eğitimci yetiştirmek gibi)

2. Vermekte olduğunuz kanun eğitiminin hedefiyle içeriği uyumu konusunda neler düşünüyorsunuz?

3. Kanun eğitiminde kullandığınız müfredat (öğretim programı) nasıl belirlenmektedir?

4. Kanun eğitimi sürecinde öğretim programını uygulamakta sorunlarla karşılaştınız mı? Bunları nasıl çözmektesiniz?

5. Üniversiteler bölüm bazında akredite olma çalışmaları (eğitim programının belirli standartları karşıladığını doğrulayan bir süreç) yürütmekte. Sizin kanun çalgı eğitiminde standartlaşma hakkındaki görüşleriniz nedir?

6. Mesleki kanun eğitimi alan öğrenci yeni özellikler ve üstünlükler kazanabilmek üzere neleri yapmaya ihtiyaç duyabilir? Eğitim programı ve ortamı sizce bu ihtiyaçları karşılamakta mıdır? Uygulanabilir önerileriniz var mıdır?

4. Ek: 4 Etik Kurul Kararları

Tarih ve Sayı: 03.07.2023-309806

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı :E-70813604-044-191855
Konu : Araştırma İzni

23.06.2023

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü Taşlıçiftlik Kampüsü 60250

İlgi : 19.06.2023 tarihli ve 307163 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in "Devlet Konservatuvarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması" konulu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Devlet Konservatuvarında görevli öğretim elemanları ile anket çalışması yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Murat PEKER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSRK134LTU

Tarih ve Sayı: 23.06.2023-309128

T.C.
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik
Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : E-63784619-605.01-541971
Konu : Hıdır Safa TEKİN'in Araştırma İzni

22.06.2023

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 19.06.2023 tarihli ve E-56314351-044-307163 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazınızda belirtilen Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in "Devlet Konservatuarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması" başlıklı araştırmasının Üniversitemizde uygulama izni alabilmesi için başvuru detaylarının incelenebilmesi amacıyla Üniversitemiz Etik Kurul Yönergesinde belirtilen aşağıdaki belgelerin hazırlanması ve bu belgelerin araştırmacı tarafından ıslak imzayla taahhüt edilerek Rektörlüğünüz tarafından aşağıdaki adrese kargo yoluyla gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

- Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Lisansüstü Tez Çalışması Başvuru Formu
- Etik Kurulu Taahhütname
- Gönüllü Katılım Formu

Belgelere <http://anadolu.edu.tr/arama/etik-kurulu/etik-kurulu-formlar> adresinden ulaşabilirsiniz.

Posta Adresi: Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsü
Öğrenci Merkezi Binası
Etik Kurul Sekreteryası

Prof. Dr. Fatih TEMİZEL
Rektör a.
Rektör Yardımcısı V.

Tarih ve Sayı: 24.08.2023-329321

T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-39281331-044-297624
Konu : Hıdır Safa TEKİN

23/08/2023

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) 19/06/2023 tarihli ve 307163 sayılı yazınız.
b) 18/07/2023 tarihli ve 284343 sayılı yazımız.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, yürütmekte olduğu tez çalışması kapsamında; Üniversitemiz Antakya Devlet Konservatuvarı öğretim elemanlarından Öğr. Gör. Nurten ÇALHAN'ın cevapladığı mülakat çalışması ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Veysel EREN
Rektör

Ek:Mülakat Çalışması (2 Syf.)

Tarih: 23.06.2023-309718

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı: E-94390400-044-115509

23.06.2023

Konu: Araştırma İzni (Hıdır Safa TEKİN)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 19.06.2023 tarihli ve 56314351-044.06.01-E.307163 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in "Devlet Konservatuvarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması" başlıklı tez çalışmasına ilişkin ilgi yazınız incelenmiş olup adı geçenin araştırma yapma talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. İrfan KIRIŞTIOĞLU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü

Sayı : E-70032526-000-2300137826
Konu : Anket İzin İsteği (Hıdır Safa TEKİN)

22.06.2023

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 20.06.2023 tarihli ve E-93130991-000-2300134606 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile; Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN, "Devlet Konservatuvarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması" kapsamında Konservatuvarımız bünyesinde görev yapan öğretim elemanlarıyla görüşme (mülakat) yapmak isteği bildirilmiştir.

Söz konusu çalışmaya ilişkin araştırmacının bizzat gelerek ve ilgili eğitimcilerle iletişim kurarak kendisi tarafından uygulaması koşulu ile talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Uğur TÜRKMEN
Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü Müdürü

Tarih ve Sayı: 19.07.2023-316200

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Sayı :E-85553214-600-1363941
Konu :Araştırma İzni (Hıdır Safa TEKİN)

18.07.2023

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

İlgi : 19.06.2023 tarihli ve 307163 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile "Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, hazırlamış olduğu tez çalışması kapsamında anket çalışması yapmak için söz konusu izin isteğinin Kurumumuz tarafından değerlendirilmesi hususu" belirtilmiş idi.

Anılan yazı ve ekleri Üniversitemiz Devlet Türk Musikisi Konservatuvarınca incelenmiş olup konu ile ilgili olarak alınan cevabi yazıda;"...öğretim elemanlarımız ile çalışma yapması uygun bulunmuştur." denilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet ERSAN
Kurul Başkanı

Tarih ve Sayı: 20.06.2023-308067

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-80802877-044-339634
Konu : Anket İzni (Hıdır Safa TEKİN)

20.06.2023

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 19.06.2023 tarihli, 307163 sayılı ve "Anket İzin İsteği (Hıdır Safa TEKİN)" konulu yazı

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, hazırlamış olduğu bilimsel araştırma çalışması kapsamında anket çalışmasını Üniversitemiz Devlet Konservatuvarı bünyesinde yapma talebi, gönüllülük esasları çerçevesinde Rektörlüğümüzce uygun görülmüş olup, konuya ilişkin gerekli duyuru yapılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Fahrettin GÖKTAŞ
Rektör

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Tarih ve Sayı: 31.05.2024-436752

T.C.
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-13349523-302.08.01-270467
Konu : Anket İzni (Hıdır Safa TEKİN)

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü Taşlıçiftlik Kampusü 60250
MERKEZ/TOKAT

İlgi : 19.06.2023 tarihli ve 307163 sayılı yazı.

İlgi'de kayıtlı yazı ile Üniversiteniz Türk Müziği Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ'ın "Devlet Konservatuarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması" konulu tez çalışması kapsamında, Konservatuvarımız bünyesinde anket çalışması yapılabilmesi için gerekli izinlerin verilmesi istenmektedir.

İlgi'de kayıtlı yazı ile istenen anket çalışmasının yapılması Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Naci SARIASLAN
Rektör a.
Genel Sekreter

Ek:1 Sayfa

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Evrak Tarih ve Sayısı: 29/07/2024-E.468872

Sayı : E-50235129-100--468872
Konu : Anket İzin İsteği (Hıdır Safa TEKİN)

ACELE
29/07/2024

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü Taşlıçiftlik Kampüsü 60250
MERKEZ/TOKAT

İlgi : 19/06/2023 tarihli ve 307163 sayılı yazınız,

İlgi sayılı yazınızda bahsi geçen, Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, hazırlamış olduğu tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Devlet Konservatuvarı bünyesinde bulunan Müzik Bölümü öğretim elemanlarına anket çalışması yapmasına ilişkin talebinin uygun görüldüğü hususundaki cevabi yazı yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Nusret AKPOLAT
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:Cevabi yazı.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 22/06/2023-316243

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü

Sayı : E-85469600-300--316243
Konu : Anket İzin İsteği (Hıdır Safa TEKİN)

22/06/2023

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 22.06.2023 tarih ve E.315709 sayılı yazısı.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, hazırlamış olduğu tez çalışması kapsamında Konservatuvarımız Müzik Bölümü öğretim elemanlarına anket çalışması yapmasına ilişkin talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr. Derya KARABURUN DOĞAN
Konservatuvar Müdürü V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Tarih ve Sayı: 06.08.2024-458165

T.C.
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : E-85854597-044-1420517
Konu : Anket İzin İsteği (Hıdır Safa TEKİN)

06.08.2024

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 19.06.2023 tarihli ve E-56314351-044-0307163 sayılı yazımız.

İlgi yazımızda belirtilen Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in yürüttüğü, "Devlet Konservatuvarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması" başlıklı tez çalışması için anket ve mülakat uygulama izni talebi incelenmiş olup, söz konusu talep ile ilgili Üniversitemiz Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'ndan alınan yazı örneği ekte sunulmaktadır.

Gereği için bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Şule İtr SATOĞLU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: Yazı Örneği ve Dilekçe (2 sayfa)

Sayı : E-67278750-044-1419974

02.08.2024

Konu : Anket İzin İsteği (Hıdır Safa TEKİN)

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ 19.06.2023 tarihli ve E-56314351-044-0307163 sayılı yazısı.

İlgi yazıya istinaden Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in anket çalışmasına katılan Konservatuvarımız Öğretim Üyesi Prof. Ayşegül KOSTAK TOKSOY'un dilekçesi ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Eyüp UZUNKAYA
Müdür Yardımcısı

Ek: Prof. Ayşegül KOSTAK TOKSOY'un dilekçesi

01.08.2024

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı
Müdürlüğü'ne,

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ danışmanlığında hazırlanmış olduğu tez çalışması kapsamında yer alan anket çalışmasına katılmaya ve çalışmaya ait bilgilerin tez içerisinde yer almasına iznim ve onayım vardır.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Ayşegül Kostak Toksoy

Tarih ve Sayı: 12.07.2023-313724

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-49933177-730.08.03-2300031439
Konu : Anket İzin İsteği (Hıdır Safa TEKİN)

12.07.2023

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 19.06.2023 tarihli ve E-56314351-044-307163 sayılı yazınız

İlgide kayıtlı yazınızda belirtilen Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN' in, hazırlamış olduğu tez çalışmasını Üniversitemiz Devlet Konservatuvarında yapma isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Murat TERZİ
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Tarih ve Sayı: 22.06.2023-308639

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı

Sayı : E-50346461-044-540306
Konu : Anket Uygulama İzni Hk.

21.06.2023

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 19.06.2023 tarihli, 307163 sayılı yazı.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN tarafından yürütülmekte olan "Devlet Konservatuvarı Öğretim Elemanlarının Kanun Eğitim Sürecini Değerlendirmelerine Yönelik Mülakat Çalışması" konulu anket çalışması kapsamında izin verilmesi talep edilmektedir. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyulması şartıyla izin talebi uygun bulunmuştur.

Gereğini arz/rica ederim.

Prof. Dr. Emrullah EKEN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:İlgili Yazı

Dağıtım:
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Rektörlüğüne
Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı
Müdürlüğüne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu

Adres : /
Telefon

Belge Takip Adresi : https://

Bilgi için :

Unvanı : Sürekli İşçi

Evrak Tarih ve Sayısı: 15.08.2024-461447

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-36763901-044-461447
Konu : Anket Çalışma İzni

15.08.2024

DAĞITIM YERLERİNE

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hıdır Safa TEKİN'in, Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ danışmanlığında hazırlamış olduğu yüksek lisans tez çalışması kapsamında Konservatuvarınızda uygulama çalışması yapma talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mücahit EĞRİ
Rektör Yardımcısı

Ek:Yazı ve ekleri

Dağıtım:
Gereği:
Devlet Konservatuvarı Müdürlüğüne

Bilgi:
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.